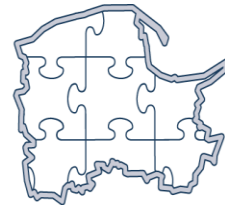

WZORCOWY SYSTEM
REGIONALNY MONITORINGU
JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH
I JAKOŚCI ŻYCIA

Szkoła w percepcji uczniów – wyniki badań ankietowych uczniów w gminie miejsko-wiejskiej Czarna Woda (drugie badanie)

Badania przeprowadzone w ramach projektu
„Wzorcowy System Regionalny Monitoringu Jakości Usług Publicznych i Jakości Życia”
współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w
ramach Działania 5.2, Poddziałanie 5.2.1
Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Charakterystyka respondentów i założenia badania.....	3
Mobilność uczniów	4
Dobrostan psychiczny uczniów i relacje pomiędzy uczniami oraz uczniami i nauczycielami	5
Funkcjonowanie samorządu uczniowskiego.....	10
Formy aktywności uczniów na lekcji.....	11
Ocena pozalekcyjnej oferty edukacyjnej szkoły.....	12
Bezpieczeństwo i niepożądane zachowania uczniów.....	15
Korzystanie z używek i substancji psychoaktywnych (<i>tylko gimnazjum</i>)	20
Wnioski.....	21
Aneks statystyczny	23
Przykładowa ankieta.....	43

Wprowadzenie

Niniejsze opracowanie jest rezultatem prac prowadzonych w ramach projektu „Wzorcowy System Regionalny Monitoringu Jakości Usług Publicznych i Jakości Życia” realizowanego przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową w okresie od 1.XI.2010 r. do 30.VI.2015 r. Jest to projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytet V Dobre rządzenie, Działanie 5.2 Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej, Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007–2013.

Istotą projektu jest stworzenie zintegrowanego systemu mierzenia jakości usług publicznych i jakości życia, w celu uruchomienia zobiektywizowanego i uspołecznionego programowania rozwoju na wszystkich szczeblach administracji samorządowej.

Tworzony w ramach projektu system pomiaru jakości usług publicznych bazuje na „faktach” pochodzących z różnych źródeł tj. na:

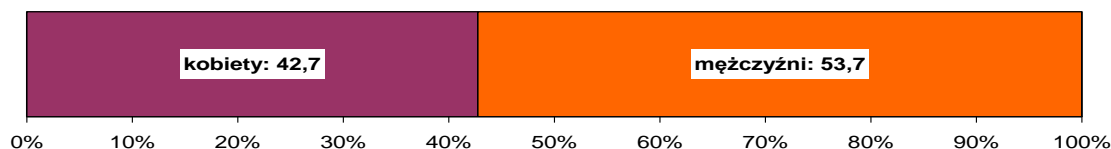
- danych statystycznych, gromadzonych przez różne instytucje,
- danych źródłowych pochodzących z ewidencji i rejestrów gminnych,
- wynikach badań ankietowych (wśród uczniów i mieszkańców gminy),
- danych określanych na podstawie obserwacji i pomiarów bezpośrednich.

Niniejsze opracowanie stanowi wycinek kompleksowego pomiaru jakości usług publicznych w gminie i dotyczy wyników badania opinii uczniów o ich szkole. Badania ankietowe wśród uczniów Zespołu Szkół Publicznych w Czarnej Wodzie (www.zspczarnawoda.eu) przeprowadzono zimą w roku szkolnym 2013/2014.

Raport, poza diagnozą sytuacji, ma także służyć podjęciu publicznej debaty w celu wypracowania drogowskazów dla lepszej gminnej polityki edukacyjnej.

Charakterystyka respondentów i założenia badania

W badaniach ankietowych wzięło udział 135 uczniów, z tego 42,7% stanowiły kobiety¹ (wykres 1.). Poważną różnicą w stosunku do badań przeprowadzonych rok wcześniej było wykluczenie z ankiety uczniów klas V szkoły podstawowej². O wykluczeniu z badań uczniów klasy V szkoły podstawowej zdecydowało przekonanie o ich zbyt młodym wieku³. Wśród respondentów zdecydowanie przeważali uczniowie gimnazjum (wykres 2.).

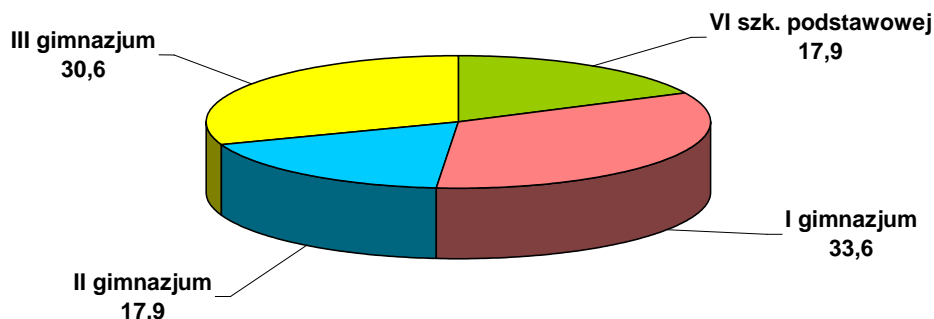
Wykres 1. Respondenci z podziałem na płeć (w procentach)

¹ Rok wcześniej było to 158 respondentów, przy lekkiej przewadze (52%) kobiet.

² Co skutkowało, między innymi, zmniejszeniem liczby ankietowanych uczniów.

³ Potwierdzone częściowo przez wyniki szczegółowych analiz badań uczniów w poprzednim roku w czterech samorządach uczestniczących w tym projekcie (Czarna Woda, Gdańsk, Słupsk miasto, Stegna).

Ponieważ badani uczniowie są mniej więcej w tym samym wieku oraz mając na uwadze, że celem badania nie jest porównywanie typów szkół – zdecydowano, że wyniki będą podawane zbiorczo, tj. razem dla wszystkich czterech przebadanych poziomów klas. Aczkolwiek w niektórych sytuacjach podawano je także w rozbięciu na typy szkół.

Wykres 2. Respondenci w podziale na klasy (w procentach)

Aby nie zaciemniać obrazu sytuacji dla roku szkolnego 2013/2014 zdecydowano także, że odniesienia do wcześniejszego roku będą wyraźnie zaznaczane w raporcie tylko wtedy, gdy różnice pomiędzy wynikami dla obu przekrojów czasowych będą duże. Przy czym należy mieć na uwadze także zmiany w zastosowanej skali odpowiedzi na pytania w ankietach dla obu tych lat, co utrudnia porównywanie wyników. W takim przypadku przy porównaniach rok do roku stosowano uproszczenie polegające na łączeniu, tam gdzie to było możliwe, odpowiedzi pozytywnych/negatywnych w jedną kategorię⁴. O zmianie skali odpowiedzi na bardziej rozbudowaną (dla roku 2013/2014 względem 2012/2013) zdecydowano mając na uwadze uwagi niektórych samorządowców i nauczycieli oraz literaturę przedmiotu. Wyjątek od tej reguły stanowią dwa pytania⁵, w przypadku których zdecydowano o zastosowaniu uproszczonej skali odpowiedzi dla uczniów szkoły podstawowej, przy rozbudowanej dla uczniów gimnazjum. Ponadto pytania dotyczące rozpowszechnienia substancji psychoaktywnych⁶ zadano tylko uczniom gimnazjum.

Mobilność uczniów⁷

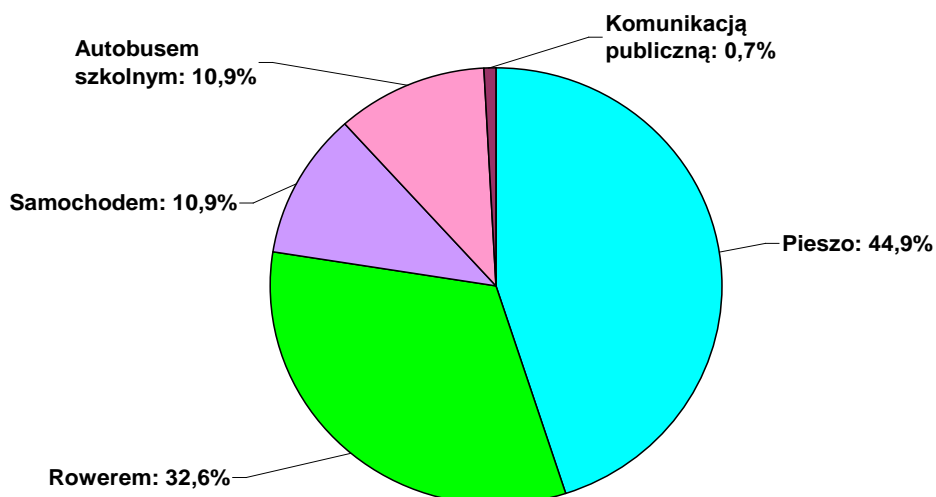
Zdecydowana większość uczniów dociera do swojej szkoły ekologicznymi środkami transportu: pieszo lub rowerem (wykres 3.), co jest oczywiste zważywszy na zasięg przestrzenny oddziaływania Zespołu Szkół Publicznych w Czarnej Wodzie. Nieco ponad 20% korzysta z samochodu lub autobusu szkolnego. Różnice między uczniami ostatniej klasy szkoły podstawowej a gimnazjum nie są znaczące.

⁴ Na przykład w przypadku skali odpowiedzi „zdecydowanie tak”, „raczej tak”, „raczej nie”, „zdecydowanie nie”, „nie mam zdania” z ankiety szkolnej w roku 2013/2014 i odpowiedzi „tak”, „nie”, „nie mam zdania” z ankiety szkolnej w roku 2012/2013 – odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak” konfrontowano z odpowiedzią „tak”, a odpowiedzi „zdecydowanie nie” i „raczej nie” z odpowiedzią „nie”.

⁵ Są to: (1) Proszę odpowiedz, czy zgadzasz się z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi uczniów i nauczycieli w twojej szkole. (2) Następujące stwierdzenia dotyczą Twoich doświadczeń w szkole w tym roku szkolnym. Proszę odpowiedz nam, czy zgadzasz się z każdym stwierdzeniem?

⁶ Są to: (1) Czy używałeś w czasie ostatnich dwóch miesięcy którejś z poniższych substancji? (2) Oceń dostępność dla Ciebie na terenie szkoły narkotyków

⁷ Rok wcześniej nie było badań na ten temat.

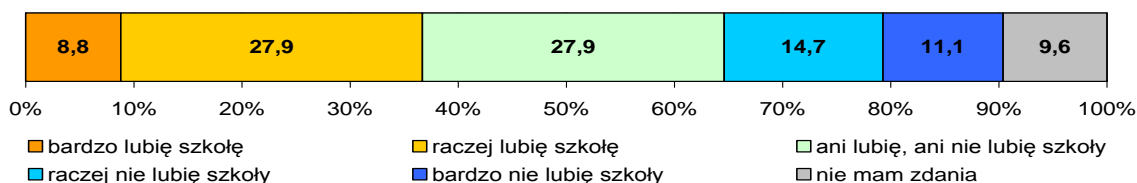

Wykres 3. Sposób dotarcia „do” i „z” szkoły przez respondentów (w procentach)

Tezę o małym zasięgu przestrzennym oddziaływania szkoły w Czarnej Wodzie potwierdza także czas zużywany przez uczniów na dotarcie do szkoły, który średnio wynosił 15 minut i 4 sekundy⁸.

Dobrostan psychiczny uczniów i relacje pomiędzy uczniami oraz uczniami i nauczycielami

Odczucia uczniów w stosunku do szkoły są podzielone, aczkolwiek z przewagą negatywnych. Zaledwie 36,7% spośród respondentów określiło je jako pozytywne⁹, natomiast aż 25,8% jako negatywne (wykres 4.).

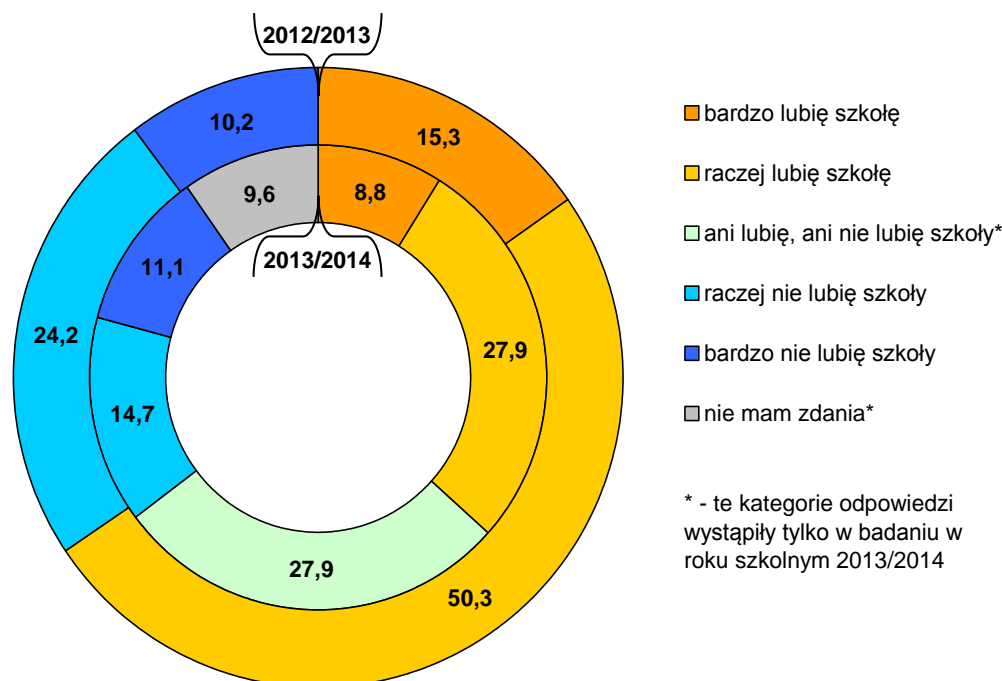
Wykres 4. Deklarowany przez respondentów stosunek do szkoły (w procentach)

Ponieważ jest to bardzo duża różnica względem roku poprzedniego, dlatego też zdecydowano o umieszczeniu dodatkowego wykresu (nr 5.), obrazującego te zmiany. Widać z nich wyraźnie, że odsetek uczniów deklarujących lubienie szkoły spadł z 65,6% odpowiedzi w ankiecie do 36,7%, czyli około 1,8 raza. Lecz zarazem spadł także, chociaż dużo mniej bo z 34,4% do 25,8%, odsetek wypowiedzi o nie lubieniu szkoły. Porównując dane dla obu badań należy mieć na uwadze, że w badaniu przeprowadzonym w roku szkolnym 2012/2013 była możliwość udzielenia 4 odpowiedzi, podczas gdy w 2013/2014 było to już 6 odpowiedzi. Bez wątplenia wpłynęło to na uzyskany wynik. Do oceny dyrekcji szkoły oraz samorządowców pozostaje: na ile tak duże pogorszenie analizowanej sytuacji wśród uczniów jest

⁸ I był nieznacznie krótszy dla uczniów ostatniej klasy szkoły podstawowej (14 minut 38 sekund), niż gimnazjum (15 minut 10 sekund). Lecz stało się tak za sprawą dwóch respondentów rekordzistów z gimnazjum, którzy swój czas dojazdu do szkoły określili jako 100 i 120 minut!

⁹ Liczono razem odpowiedzi: bardzo lubię szkołę, raczej lubię szkołę.

efektem zmiany możliwych odpowiedzi, a na ile rzeczywistego pogorszenia sytuacji w szkole.

Wykres 5. Deklarowany przez respondentów stosunek do szkoły w roku szkolnym 2012/2013 oraz 2013/2014 (w procentach dla danego roku szkolnego)

Łącznie 47 uczniów zdecydowało się uzasadnić dlaczego lubi szkołę. Najwięcej wskazań, bo aż 31¹⁰ dotyczyło możliwości życia towarzyskiego w szkole, na drugim miejscu były wskazania (11) dotyczące możliwości nauczania się nowych rzeczy.

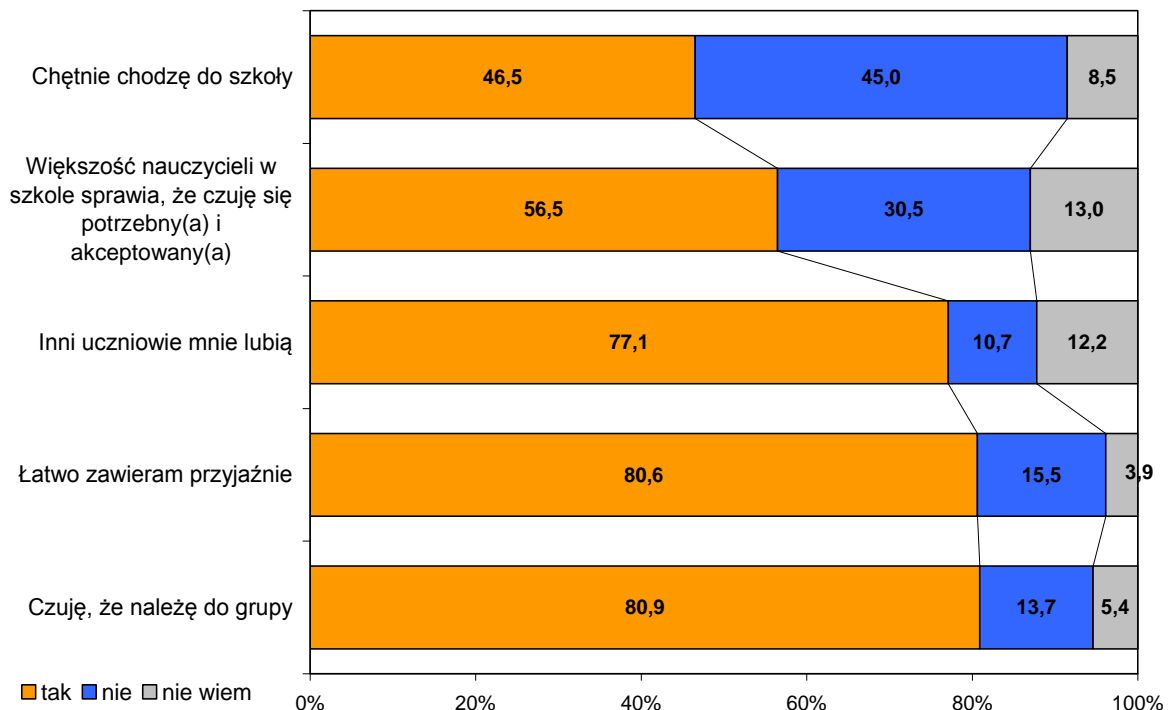
Nieco mniej, bo 30 uczniów zdecydowało się wskazać dlaczego nie lubi szkoły. W tym przypadku brak tak wyraźnej dominacji wskazań, jak przy przyczynach lubienia szkoły. Jako powód nie lubienia szkoły respondenci najczęściej wskazywali¹¹: nudę (9), za dużo materiału do nauki (7), konieczność porannego wstawania (4).

Problem sprawia interpretacja autooceny różnych wymiarów dobrostanu psychicznego uczniów związanych z kontaktami ze środowiskiem szkolnym. Stało się tak, ponieważ władze szkoły zdecydowały o tym, że ankieta (przy takiej samej liczbie pytań) skierowana do uczniów ostatniej klasy szkoły podstawowej zawierała 3 odpowiedzi, natomiast do uczniów gimnazjum 5 odpowiedzi. Ostatecznie zdecydowano o połączeniu odpowiedzi „tak” z ankiety dla szkoły podstawowej z odpowiedziami „zdecydowanie się zgadzam” oraz „raczej się zgadzam” z gimnazjum, jak również odpowiedzi „nie” ze szkoły podstawowej z odpowiedziami „zdecydowanie się nie zgadzam” oraz „raczej się nie zgadzam” z gimnazjum, a także odpowiedzi „nie wiem” ze szkoły podstawowej z „nie mam zdania” w gimnazjum. Uzyskane wyniki zaprezentowano na wykresach 6A i 6B. Z podobnym problemem

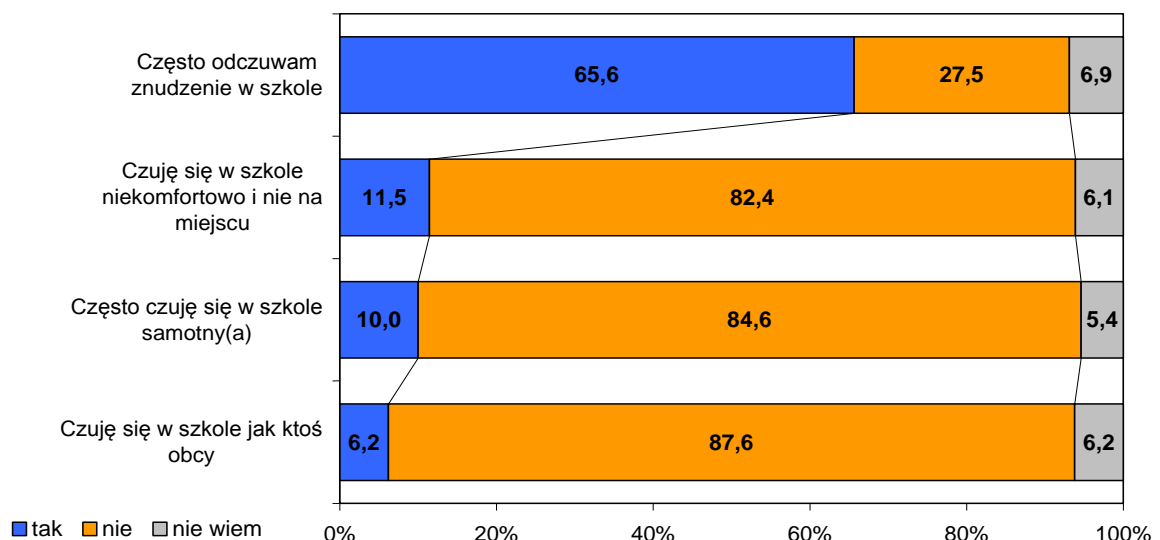
¹⁰ W niektórych uzasadnieniach respondenci wymieniali nawet do trzech rzeczy, które powodują że szkoła im się podoba. Innym razem uzasadnienie było pozbawione sensu. Stąd nie można obliczyć procentowego udziału poszczególnych wskazań w całości 47 uzasadnień.

¹¹ W niektórych uzasadnieniach respondenci wymieniali nawet do trzech rzeczy, które powodują że szkoła im się nie podoba. Innym razem uzasadnienie było pozbawione sensu. Stąd nie można obliczyć procentowego udziału poszczególnych wskazań w całości 30 uzasadnień.

spotkano się przy analizie relacji pomiędzy poszczególnymi grupami społeczności szkolnej (wykres 8.) i rozwiązano go dokładnie tak samo.

Wykres 6A. Autoocena różnych wymiarów dobrostanu psychicznego uczniów związanych z kontaktami ze środowiskiem szkolnym sformułowana przez respondentów (w procentach) – stwierdzenia pozytywne

Wykres 6B. Autoocena różnych wymiarów dobrostanu psychicznego uczniów związanych z kontaktami ze środowiskiem szkolnym sformułowana przez respondentów (w procentach) – stwierdzenia negatywne

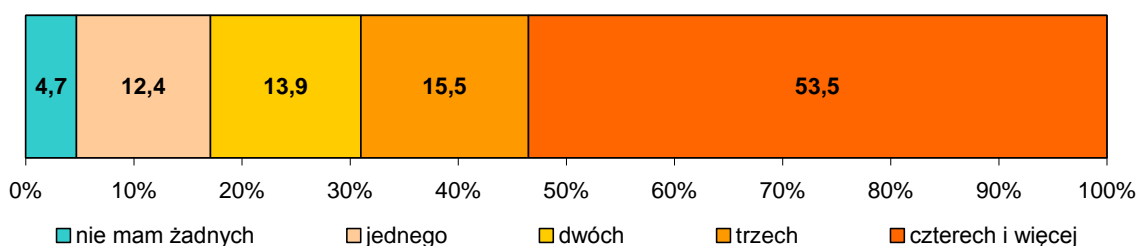
Patrząc na uzyskane wyniki, ze względu na częstotliwość potwierdzeń pozytywnych sformułowań i zaprzeczeń negatywnym – możemy wyodrębnić ich trzy grupy. Do najliczniejszej należą: zaprzeczenie o poczuciu w szkole jako ktoś obcy (87,6% nie), zaprzeczenie poczucia samotności w szkole (84,6% nie), zaprzeczenie poczucia braku komfortu wraz z odczuwaniem bycia nie na miejscu w szkole (82,4% nie), potwierdzenie przynależności do grupy (80,9% tak), potwierdzenie łatwości

zawierania przyjaźni (80,6% tak), potwierdzenie lubienia przez innych uczniów (44,1% tak). W drugiej grupie znalazło się potwierdzenie, że większość nauczycieli sprawia, że czuję się w szkole potrzebny i akceptowany (56,5% tak) i potwierdzenie chętnego uczęszczania do szkoły (46,5% tak). Do trzeciej grupy zaliczono zaprzeczenie częstego odczuwania znużenia w szkole (zaledwie 27,5% nie).

Wprawdzie analizowana sytuacja uległa wyraźnemu polepszeniu względem badań przeprowadzonych rok wcześniej¹², ale nadal jest jeszcze sporo do zrobienia.

Porównując prezentowane na wykresach 6A i 6B wyniki dostrzegamy sporą ich zbieżność z zaprezentowanymi na wykresie 4. Z danych uwidoczonych na tym wykresie wynika bowiem, że zaledwie 36,7% uczniów lubi szkołę – gdyby spojrzeć na to pod kątem autooceny relacji uczniów, to tak niski poziom lubienia szkoły w dużym stopniu może być skutkiem odczuwanego znużenia w szkole.

Potwierdzeniem, że główną przyczynę lubienia szkoły stanowią relacje między uczniami, są wyniki zaprezentowane na wykresie 7. Wynika z nich, że nieco ponad połowa zapytanych uczniów ma czterech i więcej dobrych przyjaciół w szkole, a żadnego nie ma poniżej 5%¹³.

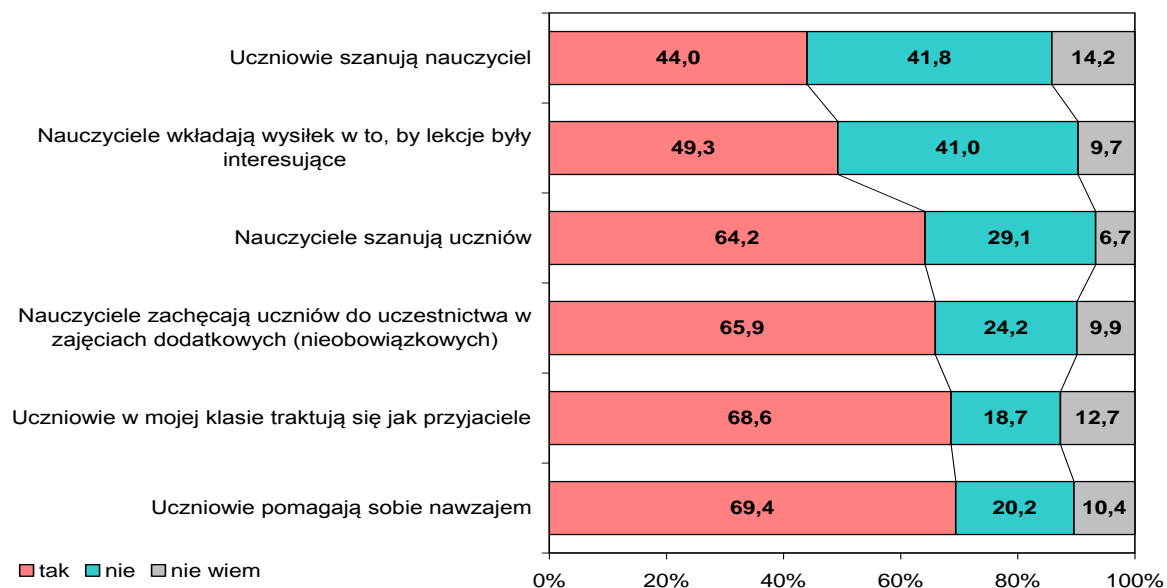
Wykres 7. Odpowiedź na pytanie „ilu masz dobrych przyjaciół w szkole” (w procentach)

Relacje na linii uczniowie – nauczyciele oraz uczniowie – uczniowie, a także zaangażowanie nauczycieli w proces edukacyjny zostały przez respondentów przedstawione w dużo korzystniejszym świetle, niż rok wcześniej¹⁴. Patrząc na rozkład odpowiedzi na poszczególne stwierdzenia (wykres 8.) możemy wyróżnić ich dwie grupy. Do pierwszej, w której przeważają odpowiedzi twierdzące (64,2%–69,4%) należą wszystkie sformułowania na temat relacji uczniowie – uczniowie oraz nauczyciele – uczniowie. Nieco poniżej połowy (44,0%–49,3%) twierdzących odpowiedzi uzyskano tylko na dwa stwierdzenia opisujące: relacje nauczyciele – uczniowie w aspekcie prowadzenia lekcji oraz relacje uczniowie – nauczyciele w aspekcie darzenia szacunkiem tych drugich przez uczniów.

¹² W prawie wszystkich ocenianych wtedy kategoriach (wykres 3. w zeszłorocznym raporcie) – odsetek uczniów z negatywnymi odczuciami przekraczał połowę. Podczas gdy obecnie było tak tylko przy jednym stwierdzeniu.

¹³ Wyniki uzyskane w roku szkolnym 2013/2014 są nieco lepsze, niż rok wcześniej (wtedy prezentowano je na wykresie 4.).

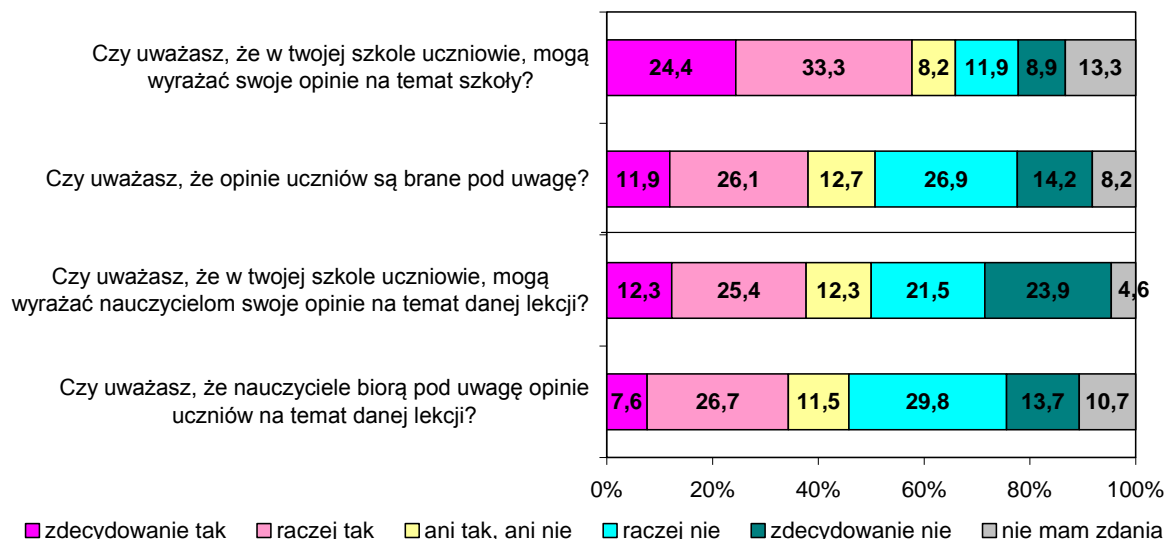
¹⁴ Należy jednak mieć na uwadze, że były tu inne możliwe do wyboru wersje odpowiedzi. W roku szkolnym były to: „zdecydowanie się nie zgadzam”, „nie zgadzam się”, „zgadzam się”; natomiast w badaniu 2013/2014 było to dla szkoły podstawowej: „tak”, „nie”, „nie wiem”, a dla gimnazjum: „zdecydowanie się zgadzam”, „raczej się zgadzam”, „raczej się nie zgadzam”, „zdecydowanie się nie zgadzam”, „nie mam zdania”. Dlatego też zrezygnowano z bezpośredniego porównywania wyników obu badań – ograniczając się do ogólnikowego stwierdzenia, że wyniki badania z roku szkolnego 2013/2014 w lepszym świetle stawiają relacje na linii uczniowie – uczniowie i uczniowie – nauczyciele, niż poprzednie badania.

Wykres 8. Ocena różnych wymiarów relacji pomiędzy poszczególnymi grupami społeczności szkolnej sformułowana przez respondentów (w procentach)

W stosunku do przeprowadzonych rok wcześniej badań – rozszerzono gamę pytań na temat relacji w szkole. Rozszerzenie to dotyczyło swobody wyrażania opinii na temat szkoły oraz lekcji, a także ustosunkowywania się do tych opinii przez nauczycieli. Wyniki tych badań zaprezentowano na wykresie 9. Widać dość znaczną swobodę wyrażania opinii przez uczniów na temat swojej szkoły (zdecydowanie tak lub raczej tak stwierdziło 57,7%, przeciwnego zdania było dużo mniej bo 20,8% respondentów). Gorzej było z braniem pod uwagę tych uwag przez nauczycieli – 38,1% uczniów stwierdziło, że są one uwzględniane, przeciwnego zdania było o 2,9% więcej. Jeszcze słabiej, co jest raczej oczywiste, uczniowie oceniali możliwość wyrażania opinii na temat lekcji (pozytywnie 37,7% i negatywnie więcej bo 45,4%) oraz uwzględnianie tych uwag przez nauczycieli (odpowiednio 34,4% i 43,5%). W sumie z tej części badania wyłania się dość typowy obraz sytuacji, w której uczniowie mogą wyrażać swoje opinie na tematy bardziej abstrakcyjne (szkoła), ale już niezbyt na bardziej konkretne (lekcja). Jednakże nauczyciele raczej te opinie ignorują – aczkolwiek różnice między odsetkiem wypowiedzi o ich ignorowaniu i uwzględnianiu nie są specjalnie duże. Różnice pomiędzy wynikami uzyskanymi dla szkoły podstawowej i gimnazjum były niewielkie¹⁵.

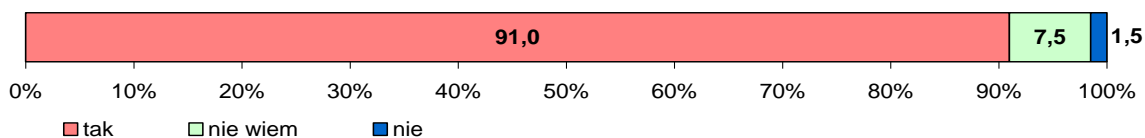
¹⁵ Za wyjątkiem paru szczegółowych kwestii, z który do największych zaliczono 25,0% odpowiedzi „zdecydowanie nie” wśród uczniów szkoły podstawowej (przy 5,4% w gimnazjum) na pytanie o swobodę wyrażania opinii na temat szkoły oraz 29,2% „raczej nie” i „zdecydowanie nie” wśród uczniów szkoły podstawowej (przy 43,6% w gimnazjum) w odpowiedziach na pytanie o branie opinii uczniów pod uwagę (w domyśle – przez dyrekcję szkoły i grono nauczycielskie).

Wykres 9. Ocena swobody wyrażania opinii przez uczniów w kontaktach z nauczycielami (w procentach)

Funkcjonowanie samorządu uczniowskiego

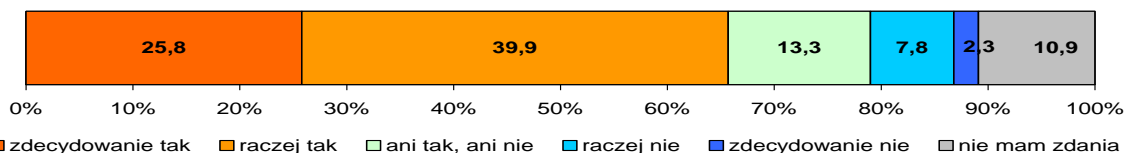
Zdecydowana większość (91,0%) respondentów ma świadomość funkcjonowania w szkole samorządu uczniowskiego (wykres 10.) i sytuacja w tym zakresie jest nieznacznie lepsza, niż odnotowana rok wcześniej. O dziwo, wszyscy uczniowie ostatniej klasy szkoły podstawowej mieli świadomość funkcjonowania samorządu uczniowskiego, podczas gdy wśród przebadanych uczniów gimnazjum było to 89,2%.

Wykres 10. Odpowiedzi na pytanie „czy w twojej szkole działa samorząd uczniowski” (w procentach)

Dużo korzystniej, niż w przypadku brania pod uwagę opinii pojedynczych osób (wykres 9.) przedstawia się opinia respondentów na temat brania pod uwagę przez władze szkoły i nauczycieli opinii samorządu uczniowskiego. Zdaniem 65,7% uczniów są one brane pod uwagę, podczas gdy przeciwnego zdania było 10,1% (wykres 10.). Uzyskane wyniki są nieco korzystniejsze niż odnotowane rok wcześniej¹⁶. Rozpowszechnienie opinii o braniu pod uwagę opinii samorządu było większe wśród uczniów VI klasy szkoły podstawowej, niż wśród uczęszczających do gimnazjum.

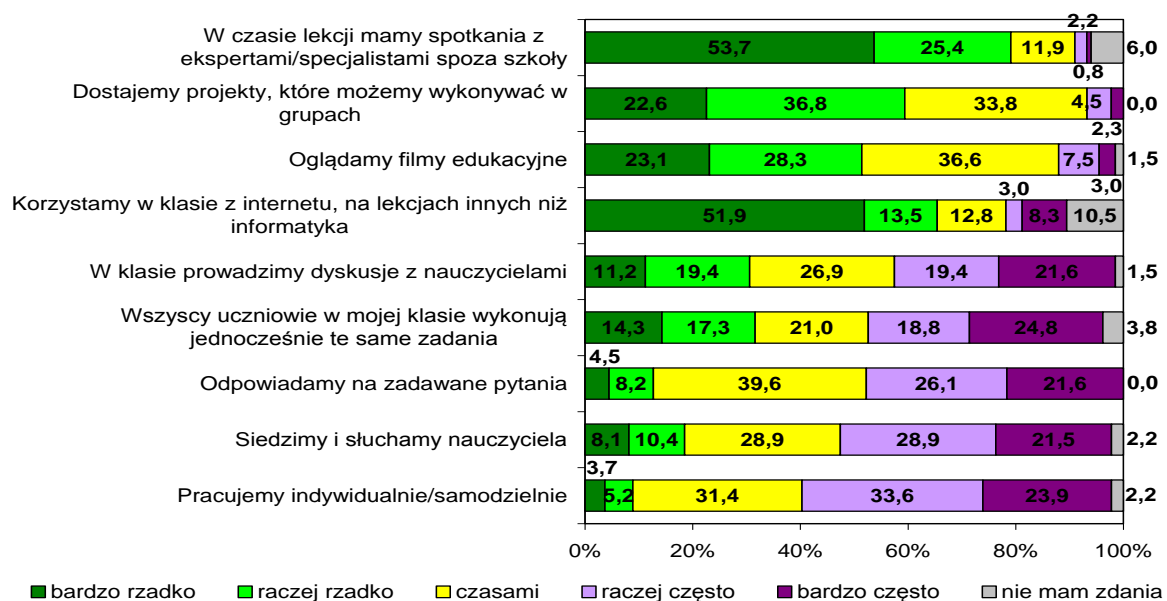
¹⁶ Była wtedy inna możliwość odpowiedzi: „wcale”, „w niewielkim stopniu”, „w dużym stopniu”, „nie wiem”. Zestawiając odsetek odpowiedzi „w niewielkim stopniu” i w dużym stopniu” z badania 2012/2013 (50,6%) z odsetkiem odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak” z badania 2013/2014 (65,7%) możemy pokusić się o stwierdzenie o polepszeniu sytuacji w analizowanym zakresie.

Wykres 11. Odpowiedzi na pytanie „Czy uważasz, że opinie samorządu są brane pod uwagę przez władze szkoły i nauczycieli” (w procentach)

Formy aktywności uczniów na lekcji

Spośród form aktywności na lekcji (wykres 12.) respondenci uważają, że najczęściej pracują indywidualnie (57,5%)¹⁷, siedzą i słuchają nauczyciela (50,4%), odpowiadają na zadawane pytania (47,8%), wykonują jednocześnie te same zadania (43,6%); prowadzą dyskusje z nauczycielami (41,0%). Dużo rzadziej uczniowie deklarowali, że korzystają w klasie z Internetu /na innych niż informatyka lekcjach/ (11,3%), oglądają filmy edukacyjne (10,5%) oraz dostają projekty, które mogą wykonywać w grupach (6,8%). Co nie dziwi – za najrzadziej wykonywane na lekcjach zajęcie uznano spotkania z ekspertami/specjalistami spoza szkoły (3,0%).

Wykres 12. Formy aktywności uczniów na lekcji – odpowiedzi na pytanie „jak często w czasie lekcji (z różnych przedmiotów) mają miejsce następujące sytuacje (w procentach)

Ponownie nie można bezpośrednio porównać uzyskanych wyników w tym i zeszłorocznym badaniu¹⁸, lecz biorąc pod uwagę kolejność form aktywności (od tych z którymi uczniowie mieli najczęściej do czynienia na lekcjach do tych najrzadszych) – nie dostrzegamy poważniejszych zmian, co jest zresztą zjawiskiem naturalnym i raczej oczywistym. Nie odnotowano także poważniejszych różnic między gimnazjum a ostatnią klasą szkoły podstawowej¹⁹.

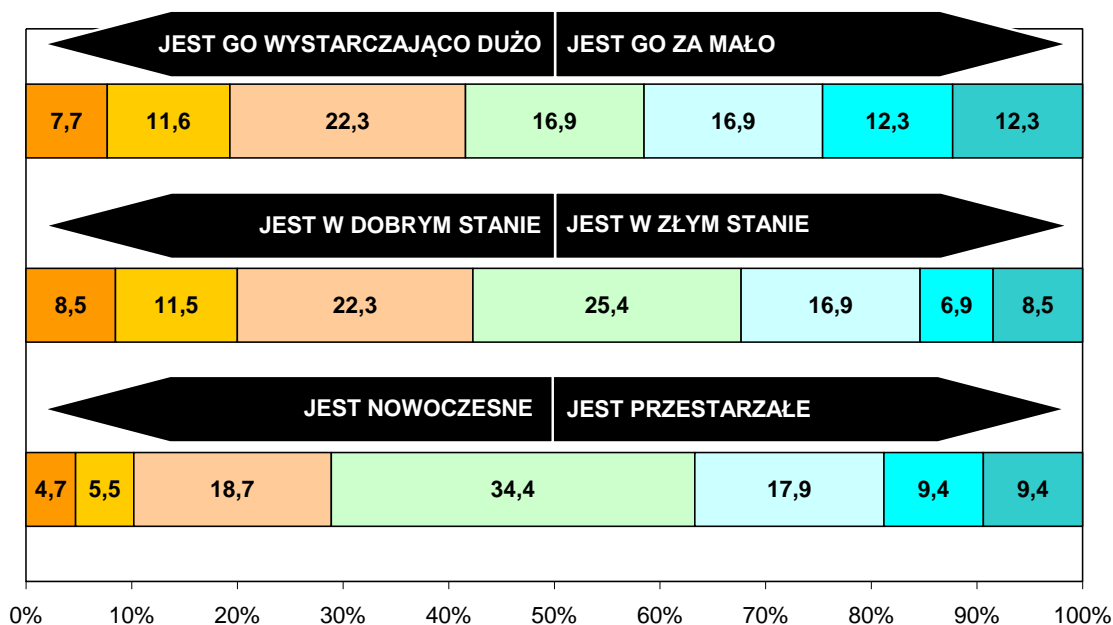
¹⁷ Liczono razem odsetek odpowiedzi: „bardzo często”, „raczej często”.

¹⁸ Ponieważ wtedy był inny układ odpowiedzi: „regularnie”, „bardzo często”, „dość często”, „rzadko”, „nigdy”.

¹⁹ Aczkolwiek były nieliczne wyjątki, jak np. 54,2% uczniów szkoły podstawowej stwierdziło, że bardzo rzadko lub raczej rzadko wykonuje jednocześnie te same zadania, podczas gdy w gimnazjum było to o połowę mniej (26,6%). Na odwrót było w przypadku pytania o spotkania z ekspertami

Na podstawie powyższych wyników badania można pokusić się o postawienie wniosku, że na lekcjach dominują klasyczne formy aktywizacji uczniów (tak przynajmniej uważają oni sami).

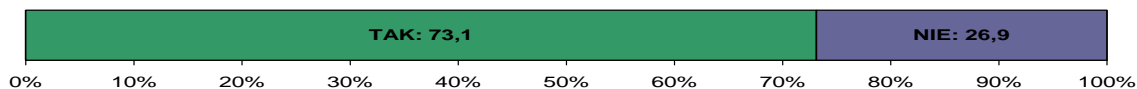
Dodatkowo²⁰ poproszono uczniów o ocenę wyposażenia w szkole (wykres 13.). Uczniowie oceniali je w siedmiostopniowej skali (im cieplejszy kolor, tym lepsza ocena). Z analizy liczby, stanu i nowoczesności wyposażenia szkoły wyłania się typowy obraz polskiej szkoły, posiadającej raczej wystarczające wyposażenie (41,6%)²¹ i raczej w dobrym stanie (42,3%) – lecz przestarzałe (28,9%), oczywiście w odbiorze uczniów.

Wykres 13. Ocena wyposażenia w szkole (w procentach)

Ocena pozalekcyjnej oferty edukacyjnej szkoły²²

Większość (73,1%) ankietowanych uczniów uczęszcza na zajęcia pozalekcyjne (wykres 14.). Podobnie było rok wcześniej. Było one bardziej popularne wśród uczniów klasy VI szkoły podstawowej (91,3%), niż uczniów gimnazjum (69,4%).

Wykres 14. Deklaracje respondentów odnośnie uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych (w procentach)

Łącznie otrzymano 180 szczegółowych deklaracji o tym, w jakich zajęciach pozalekcyjnych uczniowie uczestniczą²³ (wykres 15.). Zdecydowanie najbardziej

(specjalistami) spoza szkoły, kiedy to 83,6% gimnazjalistów stwierdziło że bardzo rzadko lub raczej rzadko ma z nimi do czynienia (przy szkole podstawowej było to 58,3%).

²⁰ Tego pytania nie było w badaniu za rok szkolny 2012/2013.

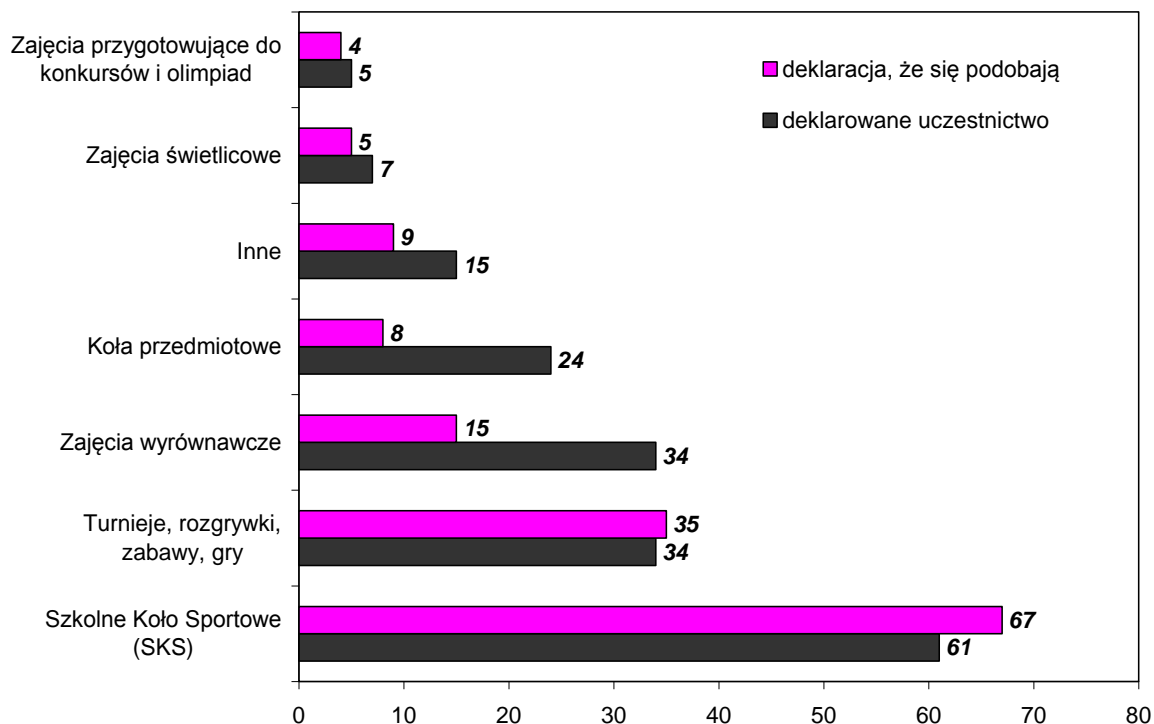
²¹ Zsumowano pierwsze trzy kategorie, czyli nr 1, nr 2 i nr 3 – uznając je za pozytywne.

²² Rok wcześniej nie było badań na ten temat.

²³ Można było wskazać więcej, niż jedną odpowiedź. Z tego samego badania wynikało, że 134 respondentów uczęszcza na zajęcia pozalekcyjne.

popularnymi zajęciami pozalekcyjnymi były Szkolne Koła Sportowe (61 wskazań), co jest typowe. Na dalszych miejscach znalazły się turnieje, rozgrywki, zabawy i gry oraz zajęcia wyrównawcze (oba po 34 wskazania).

W kategorii inne – na deklarowane uczestnictwo w nich 15 osób było 18 wskazań (tak więc trzy osoby nie zaznaczając uczestnictwa w innych zajęciach pozalekcyjnych wpisały w jakich innych uczestniczą). Ponadto niektórzy respondenci wpisywali uczestnictwo w maksymalnie 4 zajęciach pozalekcyjnych. Najbardziej popularne wskazania na inne zajęcia pozalekcyjne dotyczyły zajęć związanych z szeroko rozumianą kulturą, gdzie prym wiodł chór szkolny (6 respondentów), oprócz niego wskazywano: zajęcia muzyczne związane z grą na instrumencie muzycznym (3), hafciarskie (2), teatralne (2), plastyczne (2).

Wykres 15. Najbardziej popularne zajęcia pozalekcyjne oraz deklarowany stosunek do nich (liczba wskazań – można było wskazać więcej niż jedną formę zajęć pozalekcyjnych)

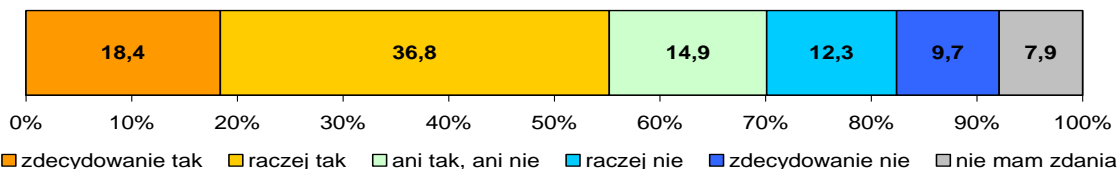
Uczniom uczestniczącym w zajęciach pozalekcyjnych najbardziej podobały się (wykres 15.) Szkolne Koła Sportowe (aż 109,8%²⁴ uczestników było zadowolonych z nich!), za nimi znalazły się turnieje, rozgrywki, zabawy i gry (102,9%²⁵). A więc prym wiodły zajęcia o charakterze sportowym i zabawowym, natomiast pozostałe były już mniej popularne. Szczególnie niski odsetek zadowolonych z uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych osiągnięto przy zajęciach wyrównawczych (44,1%) – co jest raczej zrozumiałe oraz przy kołach przedmiotowych (zaledwie 33,3%) – co jest

²⁴ Wartość satysfakcji powyżej 100% otrzymano, ponieważ w badaniu ankietowym 61 respondentów zaznaczyło, że uczęszcza na SKS, a 67 że jest zadowolonych z tytułu uczestnictwa w SKS. Można to próbować wytłumaczyć na dwa sposoby: (1) błędem przy wyborze odpowiedzi lub (2) utajonym pragnieniem uczestnictwa, które z jakiejś przyczyny nie może być zrealizowane.

²⁵ Ten sam problem, co wcześniej, na 34 respondentów, którzy zadeklarowali uczestnictwo tych zajęciach – 35 było z tego powodu zadowolonych!

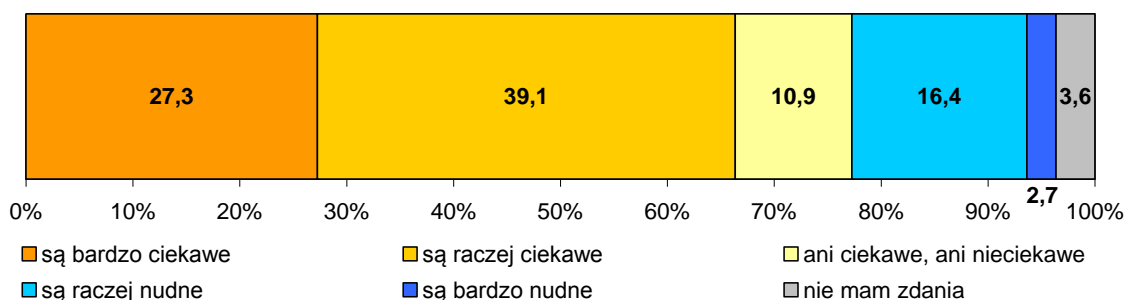
wynikiem bardzo niepokojącym, gdyż może wskazywać na przymuszanie uczniów do uczestnictwa w tych zajęciach²⁶.

Dość niepokojącym wynikiem jest stwierdzenie przez niewiele ponad połowę (55,2%²⁷) respondentów, że oferta zajęć pozalekcyjnych (wykres 16.) odpowiada ich zainteresowaniom i potrzebom. Ponadto ponad 1/5 uczniów (22,0%²⁸) uważa, że aktualna oferta zajęć pozalekcyjnych nie odpowiada ich zainteresowaniom. Wyniki uzyskane dla gimnazjum i ostatniej klasy szkoły podstawowej były zbliżone.

Wykres 16. Odpowiedzi na pytanie „Czy oferta zajęć pozalekcyjnych w szkole odpowiada twoim zainteresowaniom i potrzebom” (w procentach)

Nieco lepiej jest przy ocenie formy i treści zajęć pozalekcyjnych, w których respondenci uczestniczą (wykres 17.). 66,4%²⁹ z nich stwierdziło, że są ciekawe, ale przeciwną opinię wygłosiło aż 19,1%³⁰ – w takim przypadku pojawia się pytanie – dlaczego biorą w nich udział? Wyniki uzyskane dla gimnazjum i ostatniej klasy szkoły podstawowej były zbliżone.

Wykres 17. Odpowiedzi na pytanie „Co sądzisz na temat formy i treści zajęć pozalekcyjnych w których uczestniczysz” (w procentach)

Na tle poprzednich wyników, optymizmem napawają rezultaty badania na temat wpływu uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych na uczniów (wykres 18.). Ponad 3/4 spośród nich (78,2%) uznało, że jest on średni bądź duży. Z drugiej strony co dziesiąty uczestnik (9,1%) tych zajęć zdiagnozował brak takowego wpływu – i tu ponownie pojawia się pytanie: to po co w tych zajęciach bierze udział? Wśród uczniów klasy VI szkoły podstawowej powszechniejsze (91,3%) było przekonanie o dużym lub średnim wpływie zajęć pozalekcyjnych na ich rozwój, niż wśród uczniów gimnazjum (74,7%).

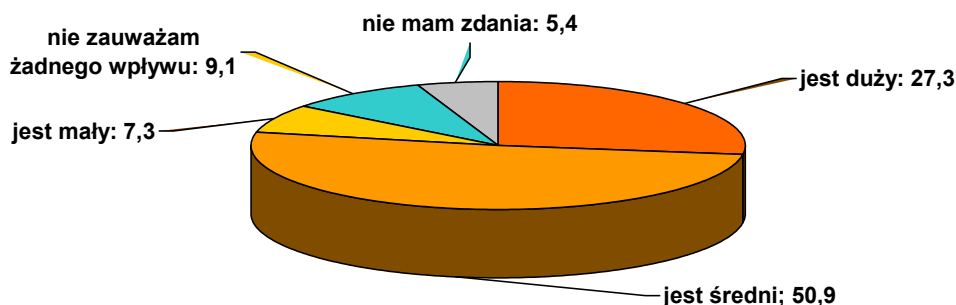
²⁶ Jest to najprawdopodobniej wiązane z obowiązkiem przepracowania przez nauczyciela w szkole podstawowej i gimnazjum 1 godziny tygodniowo z uczniami (co wynika z art. 42. Karty Nauczyciela), a najprościej jest przymusić ucznia do uczestnictwa w kole przedmiotowym.

²⁷ Liczono razem odpowiedzi: „zdecydowanie tak” i „raczej tak”.

²⁸ Liczono razem odpowiedzi: „zdecydowanie nie” i „raczej nie”.

²⁹ Liczono razem odpowiedzi: „są bardzo ciekawe” i „są raczej ciekawe”.

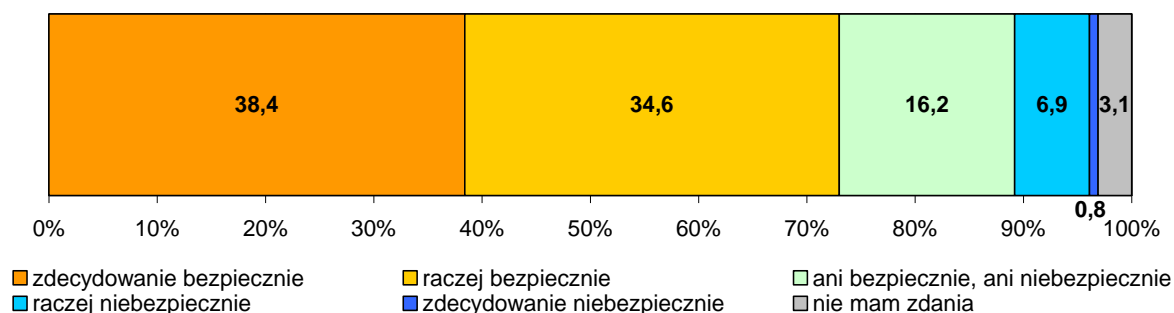
³⁰ Liczono razem odpowiedzi: „są bardzo nudne” i „są raczej nudne”.

Wykres 18. Odpowiedzi na pytanie „Jak oceniasz wpływ uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych na twój rozwój” (w procentach)

Bezpieczeństwo i niepożądane zachowania uczniów

Większość uczniów (73,0%³¹) czuje się na terenie szkoły bezpiecznie, przeciwnego zdania było 7,7%³² respondentów³³ (wykres 19.). Co jest raczej typowym obrazem dla placówek oświatowych, łączących w jednym budynku szkołę podstawową i gimnazjum – nieco mniej bezpiecznie czuli się uczniowie ostatniej klasy szkoły podstawowej (odpowiednio: 66,7% i 9,5%), niż zapytani uczniowie gimnazjum (odpowiednio: 74,3% i 7,3%), lecz różnice nie są dramatycznie duże.

Wykres 19. Poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły (w procentach)

Jeszcze korzystniejsze wyniki uzyskano przy pytaniu o poczucie bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły³⁴ (wykres 20.). Większość uczniów (83,0%³⁵) zadeklarowała, iż czuje się w drodze do i ze szkoły bezpiecznie, przeciwnego zdania było zaledwie 0,7%³⁶ respondentów. Wprawdzie uczniowie klasy VI czuli się w drodze mniej bezpieczni (70,8%), niż gimnazjum (85,6%), ale za to ani jeden z nich nie czuł się zagrożony, podczas gdy spośród uczniów gimnazjum 0,9% stwierdziło, że czują się niebezpiecznie.

³¹ Liczono razem odpowiedzi: „zdecydowanie bezpiecznie” i „zdecydowanie niebezpiecznie”.

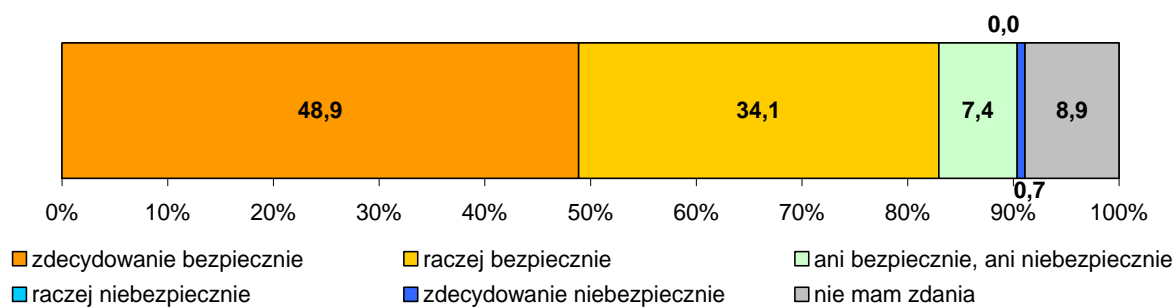
³² Liczono razem odpowiedzi: „zdecydowanie niebezpiecznie” i „raczej niebezpiecznie”.

³³ W badaniu przeprowadzonym w roku szkolnym 2012/2013 nie było tego pytania.

³⁴ W badaniu przeprowadzonym w roku szkolnym 2012/2013 nie było tego pytania.

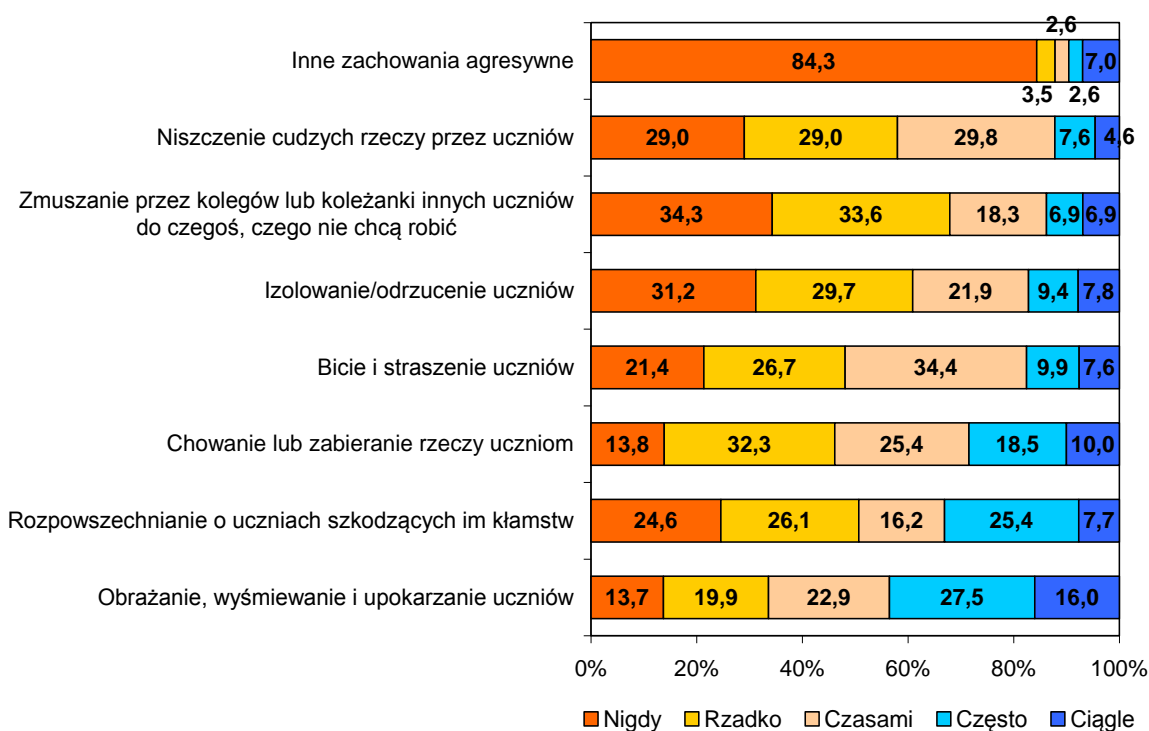
³⁵ Liczono razem odpowiedzi: „zdecydowanie bezpiecznie” i „zdecydowanie niebezpiecznie”.

³⁶ Liczono razem odpowiedzi: „zdecydowanie niebezpiecznie” i „raczej niebezpiecznie”.

Wykres 20. Poczucie w drodze do i ze szkoły (w procentach)

Wprawdzie respondenci czują się na terenie szkoły raczej bezpiecznie (wykres 19.), to jednak dostrzegają znaczne rozpowszechnienie niektórych form negatywnych zachowań uczniów. Rezultaty badania, w rozbiciu na poszczególne formy zachowań niepożądanych, przedstawiono na wykresie nr 21. Biorąc pod uwagę odsetek wskazań „często” i „ciągle” możemy wyróżnić cztery grupy natężenia rozpowszechnienia negatywnych zachowań w szkole, zaobserwowanych przez respondentów³⁷. Nie zanotowano poważniejszych różnic we wskazaniach między respondentami pochodzącymi z gimnazjum a uczęszczającymi do ostatniej klasy szkoły podstawowej.

Wykres 21. Zaobserwowane przez respondentów niepożądane formy zachowania uczniów (w procentach)

Jako najczęstszą formę niepożądanego zachowania innych uczniów, obserwowaną przez respondentów, wskazywano agresję werbalną w postaci obrażania, wyśmiewania i upokarzania tych samych uczniów (43,5% respondentów

³⁷ Badanie na ten temat przeprowadzono także w roku szkolnym 2012/2013, lecz w nim zamiast odpowiedzi „ciągle” była „bardzo często”, więc wyniki nie są do końca porównywalne.

wskazało, że spotkało się z nią często lub ciągle³⁸). W drugiej grupie znalazły się: rozpowszechnianie o tych samych uczniach szkodzących im kłamstw (33,1%³⁹) oraz chowanie lub zabieranie rzeczy tym samym uczniom (28,5%⁴⁰). Do trzeciej grupy zakwalifikowano bicie i straszenie uczniów (17,6%⁴¹) oraz izolowanie bądź odrzucenie uczniów (17,2%, rok wcześniej o to nie pytano). W ostatniej grupie, o najrzadszym rozpowszechnieniu znalazły się: zmuszanie kolegów lub koleżanki innych uczniów do czegoś, czego nie chcą robić (13,8%, rok wcześniej było to 7,1%), niszczenie cudzych rzeczy (12,2%, rok wcześniej było to 11,6%) oraz inne zachowania agresywne (9,6%, rok wcześniej było to 29,8%), które dokładnie omówiono na wykresie 10.

Ponieważ obecne prezentowane wyniki bardzo różnią się od tych sprzed roku, dlatego należy zwrócić uwagę na czynniki metodologiczne, które mogły spowodować różnice, a które należy bezdyskusyjnie mieć na uwadze, porównując udziały procentowe poszczególnych wskazań. Pierwszym czynnikiem jest zmiana jednej z odpowiedzi z „bardzo często” na „ciągle” (co powinno skutkować spadkiem udziału wskazań na największą częstotliwość negatywnych zdarzeń, a tego nie spowodowało), drugim rezygnacja z pytań wśród uczniów V klasy szkoły podstawowej, trzecim dodanie pytania o izolowanie lub odrzucenie uczniów (co powinno zaowocować spadkiem wskazań na kategorię „inne zachowania agresywne” – i tak też się stało). Wyciągnięcie wniosków (zeszłoroczne wyniki prezentowano na wykresie 9. w poprzednim raporcie) zostawiono władzom szkoły, nauczycielom i rodzicom uczniów.

Na 18 uczniów, którzy wskazali, że obserwowali (ciągle, często, czasami, rzadko) inne zachowania agresywne – dziesięciu je podało. Większość z tych wskazań powinna być przyporządkowana do już zdefiniowanych kategorii wskazań. Wyjątek stanowiły dwa: „oszukiwanie nauczycieli” i „wyzywanie Tuska”.

Kolejne pytania doprecyzowywały zagadnienia związane bezpośrednio z bezpieczeństwem ankietowanych uczniów oraz postrzeganiem przez uczniów reakcji pracowników szkoły na przemoc⁴².

2,3% uczniów stwierdziło, że w czasie ostatnich dwóch miesięcy było prawie codziennie⁴³ ofiarą przemocy na terenie szkoły (wykres 22.) polegającej, między innymi, na zabieraniu lub niszczeniu rzeczy, obrażaniu, wyśmiewaniu, straszeniu, biciu itp. Zdecydowana większość stwierdziła, że nie była wcale (63,6%) lub tylko incydentalnie (12,9%) ofiarą przemocy. Natomiast zastanawiające jest, że aż 7,6% respondentów wybrało odpowiedź „wolę nie odpowiadać na to pytanie” – czyżby się czegoś obawiali?

³⁸ I jest znaczne sytuacji, gdyż rok wcześniej zadeklarowało, że spotykało się z nią często lub bardzo często 30,5% respondentów (a należy dodatkowo mieć na uwadze, że odpowiedź „ciągle” jest przecież bardziej wyrazista, niż „bardzo często”).

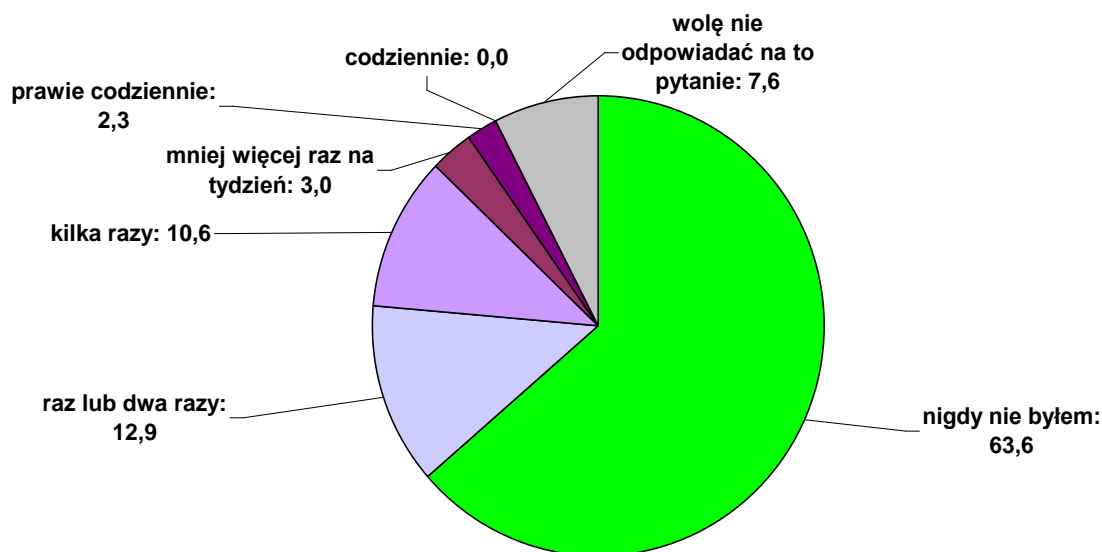
³⁹ Wzrost z 13,7% rok wcześniej (pamiętając o zmianie w odpowiedziach).

⁴⁰ Wzrost z 13,2% rok wcześniej (pamiętając o zmianie w odpowiedziach).

⁴¹ I tu także nastąpił wzrost w stosunku do badania przeprowadzonego rok wcześniej

⁴² Uzyskane wyniki zaprezentowano na kolejnych trzech wykresach (22 do 24). Rok wcześniej nie zadawano pytań, na które odpowiedzi stały się podstawą konstrukcji tych wykresów.

⁴³ Ani jeden uczeń nie stwierdził, że był ofiarą przemocy codziennie.

Wykres 22. Odpowiedzi na pytanie „Czy w czasie ostatnich dwóch miesięcy byłeś/byłaś ofiarą przemocy na terenie szkoły”(w procentach)

Wchodząc głębiej w problematykę doświadczania przemocy przez uczniów ze strony ich koleżanek i kolegów – zapytano respondentów o to, w jakiej postaci doświadczali przemocy (z tym że tutaj już nie było limitu czasowego w postaci zawężenia pytania do ostatnich dwóch miesięcy). Uzyskane wyniki zaprezentowano na wykresie 23. skupiając uwagę na uczniach, którzy twierdzili, że ciągle bądź często doświadczają wymienionych form przemocy – w rezultacie wyodrębniono cztery grupy częstotliwości tych zachowań.

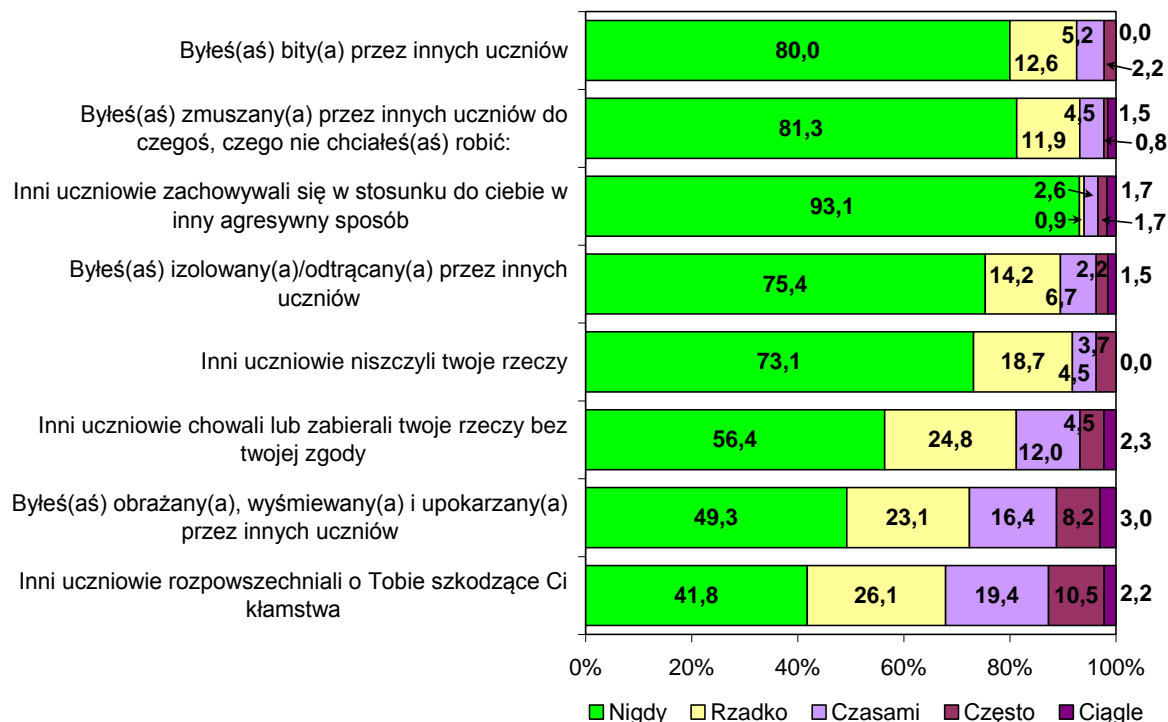
Największy odsetek respondentów twierdził, że intensywnie doświadcza przemocy werbalnej (w postaci rozpowszechniania szkodzących kłamstw: 12,7%⁴⁴ bądź też w postaci obrażania, wyśmiewania i upokarzania: 11,2%). W drugiej grupie znalazło się agresywne zachowanie wobec własności uczniów polegające na chowaniu lub zabieraniu ich rzeczy (6,8%). W trzeciej grupie mieliśmy kontynuację zachowań agresywnych wobec własności uczniów polegających na niszczeniu ich rzeczy (3,7%), a także na izolowaniu/odtrącaniu przez innych uczniów (także 3,7%). W tej grupie znalazły się także inne zachowania agresywne (3,4%), które omówiono w następnym akapicie. Respondenci deklarowali, że najrzadziej doświadczali przemocy fizycznej pod postacią zmuszania do czegoś, czego nie chcieli robić (2,3%) lub polegającej na ich biciu przez innych uczniów (2,2%).

Łącznie siedmiu uczniów zdecydowało się wymienić dodatkowe formy niepożądanych zachowań, z tego jedno było ogólnikowe, trzy powinny znaleźć się w innych (już definiowanych kategoriach). Zostały zatem trzy: „ogolili mnie”, „kopali, oblewali wodą, podpalali”, „szarpali się z nami dyrektor i dyrektorka”.

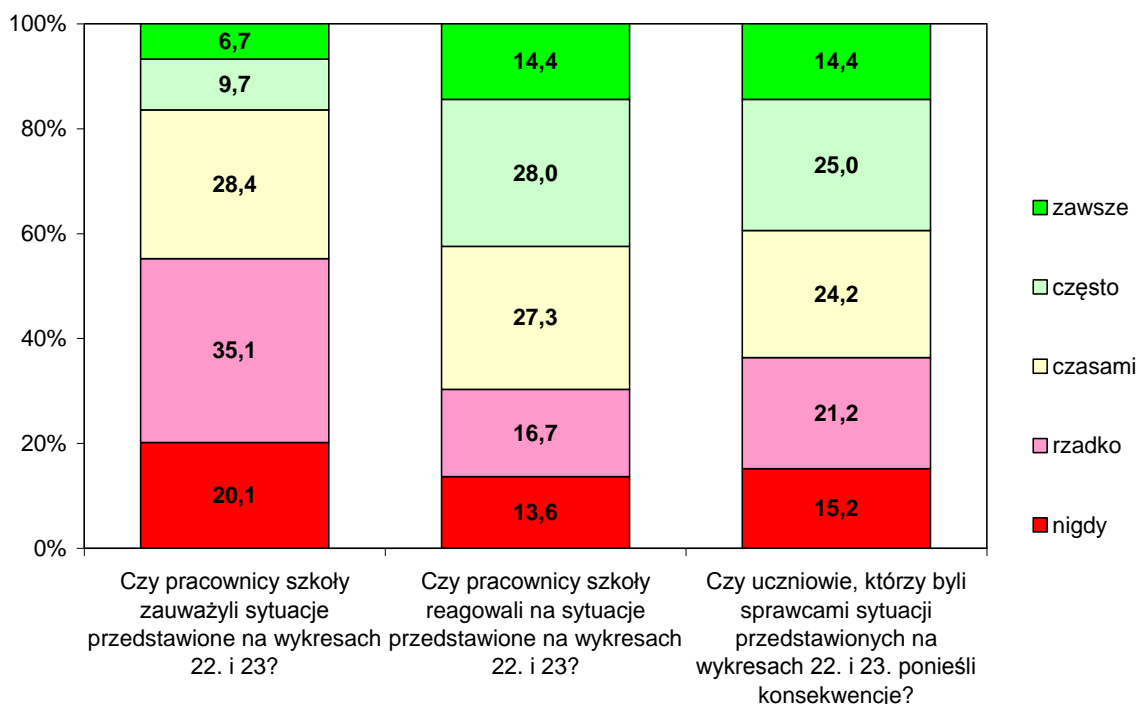
Porównując sytuację w ostatniej klasie szkoły podstawowej oraz w gimnazjum nie zaobserwowano poważniejszych różnic, za wyjątkiem obrażania, wyśmiewania i upokarzania przez innych uczniów (w tym zakresie sytuacja w klasie VI była dużo gorsza, niż w gimnazjum⁴⁵).

⁴⁴ Tu i dalej w tym akapicie wartości procentowe są sumą odpowiedzi zaliczonych do kategorii „ciągle” i „często”.

⁴⁵ 50,0% uczniów klasy VI stwierdziło, że „nigdy” lub „rzadko”, podczas gdy 20,8% że „często” lub „ciągle” – analogiczne odsetki dla gimnazjum wynosiły odpowiednio 77,3% i 9,1%.

Wykres 23. Stwierdzone przez respondentów niepożądane formy zachowania uczniów wobec nich (w procentach)

Wykres 24. Reakcje pracowników szkoły na niepożądane formy zachowania uczniów wobec respondentów mające miejsce na terenie szkoły (w procentach)

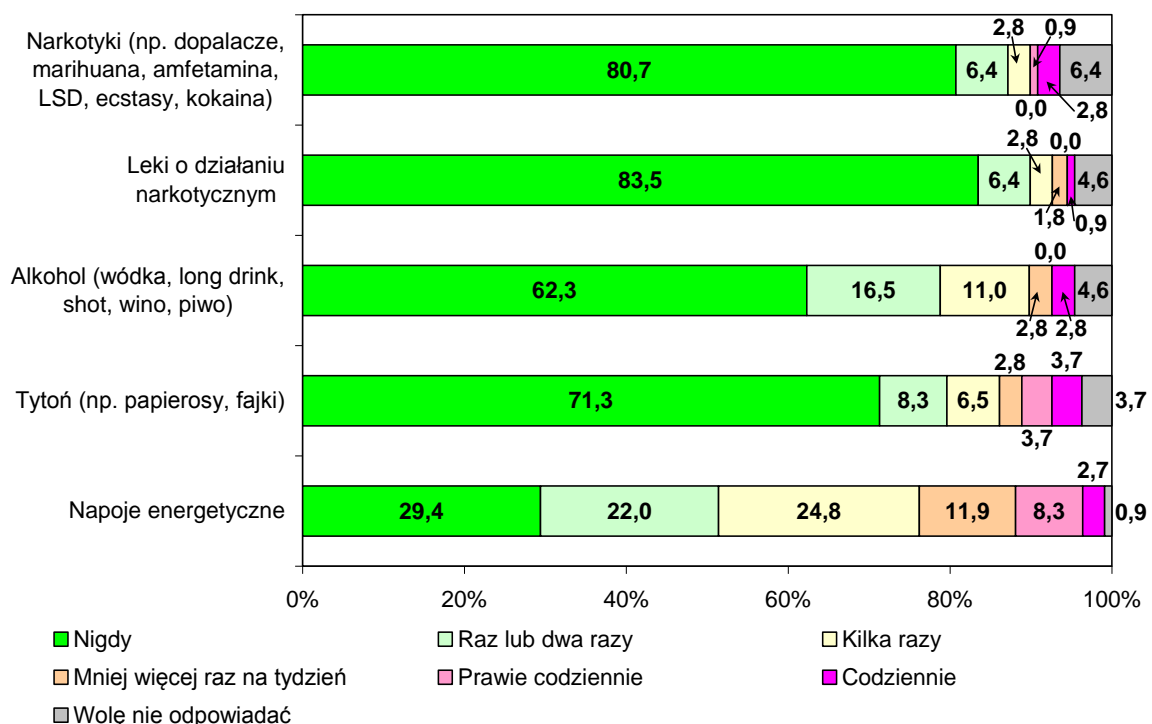
Z punktu widzenia bezpieczeństwa uczniów w szkole, ale także mając na uwadze funkcję wychowawczą szkoły, wyrażającą się m.in. poprzez kształtowanie postaw obywatelskich wśród dzieci i młodzieży – bardzo ważne jest postrzeganie przez uczniów reakcji pracowników szkoły na niepożądane zachowania innych.

Niestety, sytuacja pod tym względem wygląda niekorzystnie⁴⁶ (wykres 24.). Zdaniem respondentów ponad połowa (55,2%) pracowników szkoły nigdy lub rzadko dostrzegała przemoc (często lub zawsze zaledwie 16,4%). Nieco lepiej, ale i tak niekorzystnie było w przypadku reagowania na przemoc przez pracowników szkoły (odpowiednio 30,3% i 42,4%) oraz nieuchronności konsekwencji niepożądanych zachowań (nigdy lub rzadko konsekwencje poniosło 36,4% sprawców, często lub rzadko – 39,4%).

Z przytoczonych tu danych wynika, że najczęstszą formą niepożądanych zachowań ze strony innych uczniów, z którą respondenci spotykali się często lub bardzo często była agresja słowna, na drugim miejscu znalazło się niszczenie lub chowanie cudzych rzeczy, natomiast przemoc fizyczna na trzecim miejscu. Ponadto dopracowania wymaga system reagowania i karania uczniów dopuszczających się czynów niepożądanych.

Korzystanie z używek i substancji psychoaktywnych (tylko gimnazjum)

Badanie przeprowadzone w roku szkolnym 2013/2014 na temat rozpowszechnienia używek różniło się znacznie od wykonanego rok wcześniej⁴⁷ – stąd uznano, że nie można bezpośrednio porównywać wyników między nimi⁴⁸.

Wykres 25. Odpowiedzi na pytanie „czy używałeś w czasie ostatnich dwóch miesięcy któreś z poniższych substancji” (w procentach)

⁴⁶ I nie różni się specjalnie między gimnazjum a ostatnią klasą szkoły podstawowej.

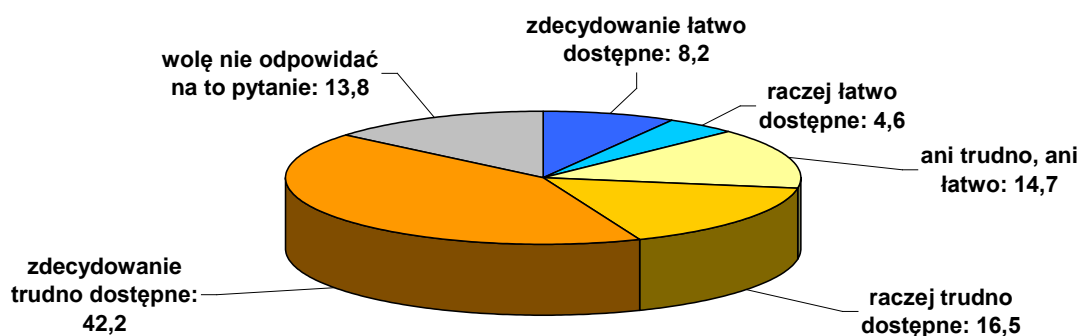
⁴⁷ Za kluczowe uznano rezygnację w badaniu w roku szkolnym 2013/2014 uczniów szkoły podstawowej oraz wyznaczenie horyzontu czasowego przyjmowania używek na 2 miesiące (w badaniu za rok szkolny 2012/2013 były to 3 miesiące).

⁴⁸ Wyniki badania z roku szkolnego 2012/2013 zaprezentowano na wykresie 10. zeszłorocznego raportu.

Uzyskane wyniki na temat deklarowanego przyjmowania substancji psychoaktywnych zaprezentowano na wykresie 25. Zgodnie z przewidywaniami najbardziej rozpowszechnione wśród gimnazjalistów w Czarnej Wodzie jest picie napojów energetycznych (11,0% zadeklarowało, że piło je codziennie lub prawie codziennie). Mniej rozpowszechnione jest palenie tytoniu (odpowiednio 7,4%) oraz picie alkoholu (2,8%). Zaledwie 0,9% respondentów zadeklarowało, że przyjmuje leki o działaniu narkotycznym (bez przepisania przez lekarza). Ogólnie rzecz ujmując są to wyniki nie napawające optymizmem, ale też nie będące podstawą do podejmowania szeroko zakrojonych akcji prewencyjnych.

Natomiast zaniepokojenie budzi to, że aż 3,7% zapytanych uczniów gimnazjum stwierdziło, że przyjmuje codziennie lub prawie codziennie narkotyki oraz to, że aż 6,4% respondentów nie chciało odpowiadać na to pytanie.

Dodatkowych informacji na temat zagrożenia narkotykami uczniów gimnazjum w Czarnej Wodzie dostarcza analiza deklarowanej oceny dostępności narkotyków na terenie szkoły⁴⁹ (wykres 26.). Wprawdzie 12,8% respondentów stwierdziło, że są one dla nich zdecydowanie lub raczej łatwo dostępne. Lecz z drugiej strony aż 58,7% uważało, że są zdecydowanie bądź raczej trudno dostępne. Dziwi natomiast, że aż 13,8% uczniów wybrało opcje „wolę nie odpowiadać na to pytanie”.

Wykres 26. Ocena dostępności narkotyków na terenie szkoły (w procentach)

Wnioski

Podsumowując wyniki badania, należy stwierdzić, że sytuacja w szkole wygląda przeciętnie. Nie ma wyraźnie zarysowanych pól sukcesu, ale też nie ma ewidentnych porażek. Sytuacja względem zeszłorocznych badań zmieniła się w nieznacznym wprawdzie stopniu, ale za to w dobrą stronę. To tyle na temat sytuacji w szkole rozpatrywanej jako byt oderwany od otaczającej rzeczywistości.

Warto pokreślić, że na sytuację w szkole oddziałują dwa czynniki o charakterze zewnętrznym, niezależnym. Pierwszym jest peryferyjność gminy miejsko-wiejskiej Czarna Woda. Czynnikiem ten najczęściej z jednej strony oddziałuje negatywnie (np. na wyniki w nauce mierzone chociażby za pomocą EWD), z drugiej strony może wpływać pozytywnie (np. na mniejsze rozprzestrzenienie narkotyków wśród uczniów). Natomiast w przypadku Czarnej Wody mamy do czynienia z jeszcze jednym czynnikiem oddziałującym ewidentnie negatywnie na całokształt sytuacji w szkole. Tym czynnikiem jest to, że część miejska Czarnej Wody jest typowym postsocjalistycznym monomiastem. Pod tym pojęciem kryją się miasta powstałe lub

⁴⁹ Rok wcześniej nie zadano takiego pytania.

silnie rozbudowane w okresie PRL, których podstawę ekonomiczną stanowił jeden zakład przemysłowy. Spowodowało to, że mieszkańcy takich miast wykazują się na ogół mniejszą zaradnością życiową, wykazują słabsze postawy przedsiębiorcze czy z kolei silniejsze postawy roszczeniowe. Najgorzej jest, gdy zakład przemysłowy stanowiący bazę ekonomiczną takiego miasta, silnie ogranicza zatrudnienie lub bankrutuje – do wymienionych wcześniej negatywnych wzorców zachowań dochodzi jeszcze rozgoryczenie i frustracja⁵⁰.

Biorąc pod uwagę ten negatywny wpływ obu uwarunkowań egzogennych funkcjonowania szkoły w Czarnej Wodzie, można pokusić się o stwierdzenie, że obecnie funkcjonuje ona raczej dobrze.

⁵⁰ Z częściowo podobną sytuacją wśród mieszkańców mamy do czynienia także na terenach gdzie w przeszłości gospodarowały państwowe gospodarstwa rolne.

Aneks statystyczny

W aneksie podano liczbę wskazań. Różnice w liczbie „razem” wskazań między poszczególnymi tablicami (lub ich częściami) wynikają z tego, że każde pytanie rozpatrywano oddzielnie pod kątem, czy odpowiedź na nie jest ważna, czy też nie (np. poprzez brak zaznaczonej odpowiedzi, zaznaczenie dwóch odpowiedzi itp.). Jeśli tego nie zaznaczono – respondent na dane pytanie mógł zaznaczyć tylko jedną odpowiedź.

Tabl. 1. Liczba respondentów w podziale na płeć

	dziewczyna	chłopak	razem
szkoła podstawowa	11	13	24
gimnazjum	45	62	104
Razem:	56	75	128

Tabl. 2. Liczba respondentów w podziale klasę i szkołę

	uczniowie
szkoła podstawowa (klasa VI)	24
gimnazjum (klasa I)	45
gimnazjum (klasa II)	24
gimnazjum (klasa III)	41
Razem:	134

Tabl. 3. W jaki sposób najczęściej docierasz do szkoły?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
Pieszo	14	48	62
Rowerem	5	40	45
Samochodem	2	13	15
Autobusem szkolnym	3	12	15
Komunikacją publiczną (np. autobus, pociąg itd.)	0	1	1
Razem:	24	114	138

Tabl. 4. Ile czasu zajmuje Ci dotarcie do szkoły? (podaj czas w minutach)

szkoła podstawowa		gimnazjum							
2	15	2	5	9	10	12	15	20	25
4	20	3	5	10	10	12	15	20	25
4	20	3	5	10	10	13	15	20	30
5	20	3	5	10	10	15	15	20	30
5	20	3	5	10	10	15	15	20	30
5	20	3	5	10	10	15	15	20	30
5	20	3	5	10	10	15	15	20	30
5	30	4	5	10	10	15	15	20	30
5	30	5	5	10	10	15	15	20	30
8	30	5	5	10	10	15	20	20	30
8	30	5	6	10	10	15	20	20	35
10	30	5	7	10	10	15	20	20	100
		5	8	10	10	15	20	25	120
		5	8	10	10	15	20	25	

Tabl. 5. W trakcie podróży do szkoły czujesz się

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
zdecydowanie bezpiecznie	10	56	66
raczej bezpiecznie	7	39	46
ani bezpiecznie, ani niebezpiecznie	4	6	10
raczej niebezpiecznie	0	0	0
zdecydowanie niebezpiecznie	0	1	1
nie mam zdania (trudno powiedzieć)	3	9	12
Razem:	24	111	135

Tabl. 6. Jak oceniasz wyposażenie w szkole (np. wyposażenie klas, pracowni, sali gimnastycznej, obiektów sportowych)?

(W każdym wierszu zaznacz „X” na skali jedną kratkę. Wybierz wartość bliższą lewej strony jeśli jesteś za stwierdzeniem po lewej stronie. Wybierz wartość bliższą prawej strony jeśli jesteś za stwierdzeniem po prawej stronie. Środkowe odpowiedzi to wartości pośrednie)

		szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
Jest nowoczesne / Jest przestarzałe	1.	1	5	6
	2.	1	6	7
	3.	6	18	24
	4.	8	36	44
	5.	6	17	23
	6.	1	11	12
	7.	1	11	12
	Razem:	24	104	128

C.d. tabl. 6.

Jest w dobrym stanie / Jest w złym stanie	1.	1	10	11
	2.	3	12	15
	3.	10	19	29
	4.	5	28	33
	5.	1	21	22
	6.	0	9	9
	7.	4	7	11
	Razem:	24	106	130
Jest go wystarczająco dużo / Jest go za mało	1.	1	9	10
	2.	1	14	15
	3.	10	19	29
	4.	7	15	22
	5.	1	21	22
	6.	2	14	16
	7.	2	14	16
	Razem:	24	106	130

Tabl. 7. Biorąc pod uwagę Twój typowy dzień szkolny, jak często w czasie lekcji (różnych przedmiotów) mają miejsce następujące sytuacje?

		szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
1) Siedzimy i słuchamy nauczyciela	bardzo rzadko	7	4	11
	raczej rzadko	3	11	14
	czasami	5	34	39
	raczej często	5	34	39
	bardzo często	3	26	29
	nie mam zdania	1	2	3
	Razem:	24	111	135
2) Odpowiadamy na zadawane pytania:	bardzo rzadko	0	6	6
	raczej rzadko	4	7	11
	czasami	13	40	53
	raczej często	4	31	35
	bardzo często	3	26	29
	nie mam zdania	0	0	0
	Razem:	24	110	134
3) W klasie prowadzimy dyskusje z nauczycielami:	bardzo rzadko	2	13	15
	raczej rzadko	7	19	26
	czasami	6	30	36
	raczej często	3	23	26
	bardzo często	6	23	29
	nie mam zdania	0	2	2
	Razem:	24	110	134

C.d. tabl. 7.

4) Wszyscy uczniowie w mojej klasie wykonują jednocześnie te same zadania	bardzo rzadko	5	14	19
	raczej rzadko	8	15	23
	czasami	1	27	28
	raczej często	4	21	25
	bardzo często	6	27	33
	nie mam zdania	0	5	5
	Razem:	24	109	133
5) Korzystamy w klasie z internetu (na lekcjach innych niż informatyka):	bardzo rzadko	9	60	69
	raczej rzadko	5	13	18
	czasami	1	16	17
	raczej często	0	4	4
	bardzo często	1	10	11
	nie mam zdania	8	6	14
	Razem:	24	109	133
6) Pracujemy indywidualnie (samodzielnie):	bardzo rzadko	0	5	5
	raczej rzadko	3	4	7
	czasami	10	32	42
	raczej często	7	38	45
	bardzo często	3	29	32
	nie mam zdania	1	2	3
	Razem:	24	110	134
7) Dostajemy projekty, które możemy wykonywać w grupach:	bardzo rzadko	5	25	30
	raczej rzadko	10	39	49
	czasami	8	37	45
	raczej często	0	6	6
	bardzo często	0	3	3
	nie mam zdania	0	0	0
	Razem:	23	110	133
8) Oglądamy filmy edukacyjne:	bardzo rzadko	2	29	31
	raczej rzadko	3	35	38
	czasami	12	37	49
	raczej często	2	8	10
	bardzo często	4	0	4
	nie mam zdania	1	1	2
	Razem:	24	110	134
9) W czasie lekcji mamy spotkania z ekspertami (specjalistami) spoza szkoły:	bardzo rzadko	9	63	72
	raczej rzadko	5	29	34
	czasami	5	11	16
	raczej często	0	3	3
	bardzo często	0	1	1
	nie mam zdania	5	3	8
	Razem:	24	110	134

Tabl. 8. Czy uczestniczysz w zajęciach pozalekcyjnych?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
tak	21	77	98
nie	2	34	36
Razem:	23	111	134

Tabl. 9. W jakich zajęciach pozalekcyjnych uczestniczysz?
(możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
koła przedmiotowe	5	19	24
zajęcia przygotowujące do konkursów i olimpiad	1	4	5
turnieje, rozgrywki, zabawy, gry	3	31	34
zajęcia wyrównawcze	12	22	34
zajęcia świetlicowe	4	3	7
Szkolne Koło Sportowe (SKS)	13	48	61
Inne	2	13	15
Razem:	40	140	180

Tabl. 10. Które z zajęć pozalekcyjnych najbardziej Ci się podobają?
(możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
koła przedmiotowe	1	7	8
zajęcia przygotowujące do konkursów i olimpiad	1	3	4
turnieje, rozgrywki, zabawy, gry	7	28	35
zajęcia wyrównawcze	6	9	15
zajęcia świetlicowe	1	4	5
Szkolne Koło Sportowe (SKS)	16	51	67
inne	2	7	9
Razem:	34	109	143

Tabl. 11. Czy oferta zajęć pozalekcyjnych w szkole odpowiada twoim zainteresowaniom i potrzebom?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
zdecydowanie tak	5	16	21
raczej tak	9	33	42
ani tak, ani nie	3	14	17
raczej nie	1	13	14
zdecydowanie nie	1	10	11
nie mam zdania (trudno powiedzieć)	4	5	9
Razem:	23	91	114

Tabl. 12. Co sądzisz na temat formy i treści zajęć pozalekcyjnych w których uczestniczysz?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
są bardzo ciekawe	6	24	30
są raczej ciekawe	9	34	43
ani ciekawe, ani nieciekawe	4	8	12
są raczej nudne	4	14	18
są bardzo nudne	0	3	3
nie mam zdania (trudno powiedzieć)	0	4	4
Razem:	23	87	110

Tabl. 13. Jak oceniasz wpływ uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych na twój rozwój?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
jest duży	5	25	30
jest średni	16	40	56
jest mały	0	8	8
nie zauważam żadnego wpływu	2	8	10
nie mam zdania (trudno powiedzieć)	0	6	6
Razem:	23	87	110

Tabl. 14A. Jakie są twoje obecne odczucia w stosunku do szkoły?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
bardzo lubię szkołę	2	10	12
raczej lubię szkołę	6	32	38
ani lubię, ani nie lubię szkoły	8	30	38
raczej nie lubię szkoły	0	20	20
bardzo nie lubię szkoły	5	10	15
nie mam zdania	3	10	13
Razem:	24	112	136

Tabl. 14B. Jeśli odpowiedziałeś(aś) bardzo lubię szkołę lub raczej lubię szkołę, to napisz dlaczego?

Bo czuję się dobrze w gronie przyjaciół.
Bo dostajemy z nich oceny.
Bo dowiaduję się nowych rzeczy.
Bo jestem z przyjaciółmi. Bo jest zabawa.
Bo lubię poznawać nowe rzeczy, które ja nawet nie wiem.
Bo mogę się spotkać z przyjaciółmi.
Bo można spotkać się z kolegami i jest beka.
Bo nastrój jest dziwny.
Bo spotykam się ze znajomymi, nie marnuję dnia.
Bo w szkole jest nudno, głupio i jest głupi dyrektor i wicedyrektor też.
Dlatego, że jest w-f w szkole i koledzy.
Dlatego, że uczą tu dobrzy, zabawni nauczyciele. Mam tu dużo przyjaciół.
Dobre obiady, mili nauczyciele (pani Basia)
Fajni nauczyciele, dużo kolegów i koleżanek
Gdyby nie szkoła to wszyscy bylibyśmy analfabetami i nic byśmy nie umieli.
Lubię spotykać się z przyjaciółmi.
Lubię spotykać się z rówieśnikami.
Lubię szkołę, ponieważ mogę zdobywać wiedzę i spotkać fajnych ludzi.
Lubię szkołę, ponieważ można się dowiedzieć bardzo dużo ciekawych rzeczy.
Lubię ze względu na znajomych, a do szkoły trzeba chodzić.
Można czegoś się nauczyć.
Można poznawać nowe rzeczy, spotykać nowe twarze.
Można się czegoś nowego nauczyć.
Można się spotykać z przyjaciółmi.
Można spotkać się z kolegami i nie nudzić się w domu.
Można spotkać się z przyjaciółmi i porozmawiać
Można spotkać się z przyjaciółmi.
Można spotkać się ze znajomymi.
Nauczyciele ciekawie prowadzą lekcje.
Nauczyciele są zazwyczaj mili i mogę w niej rozwijać się.
Nie
Ponieważ lubię się spotykać z kolegami z klasy i szkoły
Ponieważ mogę się dużo dowiedzieć, poznać nowych kolegów i koleżanki
Ponieważ mogę spotkać się z przyjaciółmi i znajomymi.
Ponieważ nauczyciele bardzo ciekawie tłumaczą.
Ponieważ są przyjaciele i można się dalej rozwijać.
Ponieważ spotykam się z kolegami.
Ponieważ w szkole panuje miła atmosfera.
Raczej lubię szkołę, bo można się czegoś nauczyć.
Spędzam czas z kolegami i mam fajne zajęcia.
Spotkanie się z rówieśnikami
Spotykam się z kolegami, pobieram naukę, nie siedzę tylko przed komputerem.
Spotykam się z przyjaciółmi
Widzę się z kolegami.
Za dużo nauki
Ze względu na przyjaciół i przedmioty, które lubię
Że się często spotyka z kolegami i koleżankami.

Tabl. 14C. Jeśli odpowiedziałeś(aś) bardzo nie lubię szkoły lub raczej nie lubię szkoły, napisz dlaczego?

Bo jest bardzo nudna, są wystarczająco za długie lekcje.
Bo jest fajnie.
Bo jest nudna i lekcje nie są interesujące.
Bo nie lubię się uczyć.
Bo patologia
Bo szkoła jest nudna
Bo ta klasa za głośno rozmawia na lekcjach.
Bo trzeba rano wstać.
Bo trzeba rano wstawać.
Bo trzeba wstać rano.
Dlatego, że nauczyciele za dużo od nas wymagają, codziennie musimy odrabiać kartki A4 z matematyki, na których jest masa zadań.
Jest dużo lekcji, lekcje nie są za ciekawe.
Jest nudna.
Jest strasznie nudno, nauczyciele nieciekawie przedstawiają nowy materiał.
Jest za dużo sprawdzianów i kartkówek.
Lekcje są mało interesujące, jest ogólnie nudno.
Nie
Nie lubię nauczycieli
Nie ma żadnych perspektyw.
Ponieważ chodzę do tej szkoły 8 rok i stwierdzam, że wszystko tutaj jest monotonne
Ponieważ jest tam nudno.
Ponieważ nauczyciele zadają za dużo materiału, jak i za dużo sprawdzianów.
Ponieważ nie lubię się uczyć.
Raz mi się chce, raz nie
Są nudne
Wczesne wstawanie, długie lekcje, trudne sprawdziany
Wkurzają mnie nauczyciele, zniechęcają do nauki.
Za dużo nauki, mamy dużo sprawdzianów i kartkówek, ciężko się wyrobić; jest to męczące.
Zajmują dużo czasu i przeważnie jest dużo zadane do domu.
Zbyt dużo materiału, opryskliwi nauczyciele, nudne za

Tabl. 15A. Proszę odpowiedz, czy zgadzasz się z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi uczniów i nauczycieli w twojej szkole (wersja dla szkoły podstawowej)

		szkoła podstawowa
1) Uczniowie w mojej klasie traktują się jak przyjaciele:	tak	8
	nie	8
	nie wiem	8
	Razem:	24
2) Uczniowie pomagają sobie nawzajem:	tak	11
	nie	6
	nie wiem	7
	Razem:	24
3) Uczniowie szanują nauczycieli:	tak	5
	nie	12
	nie wiem	7
	Razem:	24

C.d. tabl. 15A

4) Nauczyciele wkładają wysiłek w to, by lekcje były interesujące	tak	8
	nie	10
	nie wiem	6
	Razem:	24
5) Nauczyciele szanują uczniów:	tak	12
	nie	8
	nie wiem	4
	Razem:	24
6) Nauczyciele zachęcają uczniów do uczestnictwa w zajęciach dodatkowych (nieobowiązkowych):	tak	15
	nie	6
	nie wiem	3
	Razem:	24

Tabl. 15B. Proszę odpowiedz, czy zgadzasz się z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi uczniów i nauczycieli w twojej szkole (wersja dla gimnazjum)

	gimnazjum	
1) Uczniowie w mojej klasie traktują się jak przyjaciele:	zdecydowanie się zgadzam	37
	raczej się zgadzam	47
	raczej się nie zgadzam	13
	zdecydowanie się nie zgadzam	4
	nie mam zdania	9
	Razem:	110
2) Uczniowie pomagają sobie nawzajem:	zdecydowanie się zgadzam	23
	raczej się zgadzam	59
	raczej się nie zgadzam	18
	zdecydowanie się nie zgadzam	3
	nie mam zdania	7
	Razem:	110
3) Uczniowie szanują nauczycieli:	zdecydowanie się zgadzam	15
	raczej się zgadzam	39
	raczej się nie zgadzam	33
	zdecydowanie się nie zgadzam	11
	nie mam zdania	12
	Razem:	110
4) Nauczyciele wkładają wysiłek w to, by lekcje były interesujące	zdecydowanie się zgadzam	18
	raczej się zgadzam	40
	raczej się nie zgadzam	27
	zdecydowanie się nie zgadzam	18
	nie mam zdania	7
	Razem:	110
5) Nauczyciele szanują uczniów:	zdecydowanie się zgadzam	24
	raczej się zgadzam	50
	raczej się nie zgadzam	14
	zdecydowanie się nie zgadzam	17
	nie mam zdania	5
	Razem:	110

C.d. tabl. 15B

6) Nauczyciele zachęcają uczniów do uczestnictwa w zajęciach dodatkowych (nieobowiązkowych):	zdecydowanie się zgadzam	31
	raczej się zgadzam	41
	raczej się niezgadzam	17
	zdecydowanie się niezgadzam	9
	nie mam zdania	10
Razem:	108	

Tabl. 16. Czy uważasz, że w twojej szkole uczniowie, mogą wyrażać swoje opinie na temat szkoły?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
zdecydowanie tak	5	28	33
raczej tak	10	35	45
ani tak, ani nie	0	11	11
raczej nie	1	15	16
zdecydowanie nie	6	6	12
nie mam zdania (trudno powiedzieć)	2	16	18
Razem:	24	111	135

Tabl. 17. Czy uważasz, że opinie uczniów są brane pod uwagę?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
zdecydowanie tak	2	14	16
raczej tak	5	30	35
ani tak, ani nie	7	10	17
raczej nie	3	33	36
zdecydowanie nie	4	15	19
nie mam zdania (trudno powiedzieć)	3	8	11
Razem:	24	110	134

Tabl. 18. Czy w Twojej szkole działa samorząd uczniowski?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
tak	22	99	121
nie wiem	0	10	10
nie	0	2	2
Razem:	22	111	133

Tabl. 19. Czy uważasz, że opinie samorządu są brane pod uwagę przez władze szkoły i nauczycieli?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
zdecydowanie tak	2	31	33
raczej tak	12	39	51
ani tak, ani nie	5	12	17
raczej nie	2	8	10
zdecydowanie nie	0	3	3
nie mam zdania (trudno powiedzieć)	1	13	14
Razem:	22	106	128

Tabl. 20. Czy uważasz, że w Twojej szkole uczniowie, mogą wyrażać nauczycielom swoje opinie na temat danej lekcji?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
zdecydowanie tak	1	15	16
raczej tak	4	29	33
ani tak, ani nie	4	12	16
raczej nie	6	22	28
zdecydowanie nie	5	26	31
nie mam zdania (trudno powiedzieć)	2	4	6
Razem:	22	108	130

Tabl. 21. Czy uważasz, że nauczyciele biorą pod uwagę opinie uczniów na temat danej lekcji?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
zdecydowanie tak	2	8	10
raczej tak	4	31	35
ani tak, ani nie	2	13	15
raczej nie	5	34	39
zdecydowanie nie	5	13	18
nie mam zdania (trudno powiedzieć)	4	10	14
Razem:	22	109	131

Tabl. 22. Ilu masz dobrych przyjaciół w szkole?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
nie mam żadnych	1	5	6
jednego	2	14	16
dwóch	2	16	18
trzech	2	18	20
czterech i więcej	15	54	69
Razem:	22	107	129

Tabl. 23A. Następujące stwierdzenia dotyczą Twoich doświadczeń w szkole w tym roku szkolnym. Proszę odpowiedz nam, czy zgadzasz się z każdym stwierdzeniem? (wersja dla szkoły podstawowej)

		szkoła podstawowa
1) Czuję, że należę do grupy:	tak	12
	nie	6
	nie wiem	4
	Razem:	22
2) Większość nauczycieli w szkole sprawia, że czuję się potrzebny(a) i akceptowany(a):	tak	11
	nie	7
	nie wiem	4
	Razem:	22
3) Chętnie chodzę do szkoły:	tak	5
	nie	12
	nie wiem	5
	Razem:	22
4) Często odczuwam znudzenie w szkole:	tak	10
	nie	9
	nie wiem	3
	Razem:	22
5) Łatwo zawieram przyjaźnie:	tak	13
	nie	6
	nie wiem	2
	Razem:	21
6) Czuję się w szkole jak ktoś obcy	tak	3
	nie	15
	nie wiem	4
	Razem:	22
7) Często czuję się w szkole samotny(a):	tak	3
	nie	18
	nie wiem	1
	Razem:	22
8) Czuję się w szkole niekomfortowo i nie na miejscu:	tak	6
	nie	14
	nie wiem	2
	Razem:	22
9) Inni uczniowie mnie lubią:	tak	13
	nie	2
	nie wiem	7
	Razem:	22

Tabl. 23B. Następujące stwierdzenia dotyczą Twoich doświadczeń w szkole w tym roku szkolnym. Proszę odpowiedz nam, czy zgadzasz się z każdym stwierdzeniem? (wersja dla gimnazjum)

	gimnazjum	
1) Czuję, że należę do grupy:	zdecydowanie się zgadzam	53
	raczej się zgadzam	41
	raczej się nie zgadzam	9
	zdecydowanie się nie zgadzam	3
	nie mam zdania	3
	Razem:	109
2) Większość nauczycieli w szkole sprawia, że czuję się potrzebny(a) i akceptowany(a):	zdecydowanie się zgadzam	22
	raczej się zgadzam	41
	raczej się nie zgadzam	21
	zdecydowanie się nie zgadzam	12
	nie mam zdania	13
	Razem:	109
3) Chętnie chodzę do szkoły:	zdecydowanie się zgadzam	17
	raczej się zgadzam	38
	raczej się nie zgadzam	25
	zdecydowanie się nie zgadzam	21
	nie mam zdania	6
	Razem:	107
4) Często odczuwam znudzenie w szkole:	zdecydowanie się zgadzam	45
	raczej się zgadzam	31
	raczej się nie zgadzam	16
	zdecydowanie się nie zgadzam	11
	nie mam zdania	6
	Razem:	109
5) Łatwo zawieram przyjaźnie:	zdecydowanie się zgadzam	27
	raczej się zgadzam	64
	raczej się nie zgadzam	10
	zdecydowanie się nie zgadzam	4
	nie mam zdania	3
	Razem:	108
6) Czuję się w szkole jak ktoś obcy	zdecydowanie się zgadzam	2
	raczej się zgadzam	3
	raczej się nie zgadzam	34
	zdecydowanie się nie zgadzam	65
	nie mam zdania	4
	Razem:	108
7) Często czuję się w szkole samotny(a):	zdecydowanie się zgadzam	4
	raczej się zgadzam	6
	raczej się nie zgadzam	28
	zdecydowanie się nie zgadzam	64
	nie mam zdania	6
	Razem:	108

C.d. tabl. 23B.

8) Czuję się w szkole niekomfortowo i nie na miejscu:	zdecydowanie się zgadzam	2
	raczej się zgadzam	7
	raczej się nie zgadzam	36
	zdecydowanie się nie zgadzam	58
	nie mam zdania	6
	Razem:	109
9) Inni uczniowie mnie lubią:	zdecydowanie się zgadzam	34
	raczej się zgadzam	54
	raczej się nie zgadzam	5
	zdecydowanie się nie zgadzam	7
	nie mam zdania	9
	Razem:	109

Tabl. 24. Jak czujesz się w szkole?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
zdecydowanie bezpiecznie	8	42	50
raczej bezpiecznie	6	39	45
ani bezpiecznie, ani niebezpiecznie	4	17	21
raczej niebezpiecznie	2	7	9
zdecydowanie niebezpiecznie	0	1	1
nie mam zdania (trudno powiedzieć)	1	3	4
Razem:	21	109	130

Tabl. 25A. Czy w tym roku szkolnym zaobserwowałeś wśród uczniów w twojej szkole takie zachowania, jak:

		szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
1) Bicie i straszenie uczniów:	Nigdy	5	23	28
	Rzadko	4	31	35
	Czasami	7	38	45
	Często	4	9	13
	Ciągle	2	8	10
	Razem:	22	109	131
2) Rozpowszechnianie o uczniach szkodzących im kłamstw:	Nigdy	7	25	32
	Rzadko	5	29	34
	Czasami	3	18	21
	Często	6	27	33
	Ciągle	1	9	10
	Razem:	22	108	130
3) Obrażanie, wyśmiewanie i upokarzanie uczniów:	Nigdy	5	13	18
	Rzadko	4	22	26
	Czasami	5	25	30
	Często	6	30	36
	Ciągle	2	19	21
	Razem:	22	109	131

C.d. tabl. 25A

4) Zmuszanie przez kolegów lub koleżanki innych uczniów do czegoś, czego nie chcą robić:	Nigdy	11	34	45
	Rzadko	4	40	44
	Czasami	3	21	24
	Często	1	8	9
	Ciągle	3	6	9
	Razem:	22	109	131
5) Niszczenie cudzych rzeczy przez uczniów:	Nigdy	11	27	38
	Rzadko	4	34	38
	Czasami	6	33	39
	Często	1	9	10
	Ciągle	0	6	6
	Razem:	22	109	131
6) Chowanie lub zabieranie rzeczy uczniom:	Nigdy	4	14	18
	Rzadko	8	34	42
	Czasami	7	26	33
	Często	3	21	24
	Ciągle	0	13	13
	Razem:	22	108	130
7) Izolowanie/odrzućenie uczniów:	Nigdy	8	32	40
	Rzadko	7	31	38
	Czasami	5	23	28
	Często	1	11	12
	Ciągle	1	9	10
	Razem:	22	106	128
8) Inne zachowania agresywne (napisz jakie):	Nigdy	9	88	97
	Rzadko	0	4	4
	Czasami	2	1	3
	Często	2	1	3
	Ciągle	2	6	8
	Razem:	15	100	115

Tabl. 25B. Uzupełnienie do tabl. 25A – zaobserwowane w tym roku szkolnym wśród uczniów w twojej szkole inne zachowania agresywne:

Bicie, wyzywanie itd.
Wymuszanie
Oszukiwanie nauczycieli
Wyzywanie Tuska
Zastraszanie
Przeklinanie
Różne
Popychanie
Popychanie
Bicie się

Tabl. 26. Czy w czasie ostatnich dwóch miesięcy byłeś/byłaś ofiarą przemocy na terenie szkoły (np. zabieranie lub niszczenie twoich rzeczy, obrażanie, wyśmiewanie, straszenie, bicie)?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
nigdy nie byłem	15	69	84
raz lub dwa razy	5	12	17
kilka razy	1	13	14
mniej więcej raz na tydzień	1	3	4
prawie codziennie	1	2	3
codziennie	0	0	0
wolę nie odpowiadać na to pytanie	1	9	10
Razem:	24	108	132

Tabl. 27A. Czy w tym roku szkolnym zdarzyły się w szkole sytuacje, w których:

		szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
1) Byłeś(aś) bity(a) przez innych uczniów:	Nigdy	18	90	108
	Rzadko	5	12	17
	Czasami	1	6	7
	Często	0	3	3
	Ciągle	0	0	0
	Razem:	24	111	135
2) Inni uczniowie rozpowszechniali o Tobie szkodzące Ci kłamstwa:	Nigdy	11	45	56
	Rzadko	6	29	35
	Czasami	3	23	26
	Często	4	10	14
	Ciągle	0	3	3
	Razem:	24	110	134
3) Byłeś(aś) obrażany(a), wyśmiewany(a) i upokarzany(a) przez innych uczniów:	Nigdy	8	58	66
	Rzadko	4	27	31
	Czasami	7	15	22
	Często	3	8	11
	Ciągle	2	2	4
	Razem:	24	110	134
4) Byłeś(aś) zmuszany(a) przez innych uczniów do czegoś, czego nie chciałeś(aś) robić:	Nigdy	18	91	109
	Rzadko	4	12	16
	Czasami	1	5	6
	Często	0	1	1
	Ciągle	1	1	2
	Razem:	24	110	134
5) Inni uczniowie niszczyli twoje rzeczy:	Nigdy	15	83	98
	Rzadko	5	20	25
	Czasami	2	4	6
	Często	2	3	5
	Ciągle	0	0	0
	Razem:	24	110	134

C.d. tabl.27A.

6) Inni uczniowie chowali lub zabierali twoje rzeczy bez twojej zgody:	Nigdy	12	63	75
	Rzadko	9	24	33
	Czasami	1	15	16
	Często	2	4	6
	Ciągle	0	3	3
	Razem:	24	109	133
7) Byłeś(aś) izolowany(a)/odtrącany(a) przez innych uczniów:	Nigdy	15	86	101
	Rzadko	6	13	19
	Czasami	3	6	9
	Często	0	3	3
	Ciągle	0	2	2
	Razem:	24	110	134
8) Inni uczniowie zachowywali się w stosunku do ciebie w inny agresywny sposób (napisz w jaki sposób):	Nigdy	11	96	107
	Rzadko	0	1	1
	Czasami	1	2	3
	Często	2	0	2
	Ciągle	0	2	2
	Razem:	14	101	115

Tabl. 27B. Inne zachowania agresywne, które zdarzały się respondentom w szkole w tym roku szkolnym:

Gonili mnie
Kopali, oblewali wodą, podpalali
Obgadywanie
Obrażali, wyzywali, obgadywali
Szarpali się z nami dyrektor i dyrektorka
Wyzywali
Zabieranie prywatności

Tabl. 28. Czy pracownicy szkoły zauważyli sytuacje wymienione w tabl. 25A, 25B, 27A, 27B?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
nigdy	6	21	27
rzadko	9	38	47
czasami	2	36	38
często	5	8	13
zawsze	2	7	9
Razem:	24	110	134

Tabl. 29. Czy pracownicy szkoły zareagowali na sytuacje wymienione w tabl. 25A, 25B, 27A, 27B?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
nigdy	5	13	18
rzadko	3	19	22
czasami	7	29	36
często	6	31	37
zawsze	3	16	19
Razem:	24	108	132

Tabl. 30. Czy uczniowie którzy byli sprawcami sytuacji wymienionych w tabl. 25A, 25B, 27A, 27B ponieśli konsekwencje?

	szkoła podstawowa	gimnazjum	razem
nigdy	4	16	20
rzadko	6	22	28
czasami	6	26	32
często	7	26	33
zawsze	1	18	19
Razem:	24	108	132

Tabl. 31. Czy używałeś w czasie ostatnich dwóch miesięcy którejś z poniższych substancji? (dotyczy tylko gimnazjum)

		gimnazjum
1) Napoje energetyczne:	Nigdy	32
	Raz lub dwa razy	24
	Kilka razy	27
	Mniej więcej raz na tydzień	13
	Prawie codziennie	9
	Codziennie	3
	Wolę nie odpowiadać	1
	Razem:	109
2) Tytoń (np. papierosy, fajki):	Nigdy	77
	Raz lub dwa razy	9
	Kilka razy	7
	Mniej więcej raz na tydzień	3
	Prawie codziennie	4
	Codziennie	4
	Wolę nie odpowiadać	4
	Razem:	108

C.d. tabl. 31.

3) Alkohol (wódka, long drink, shot, wino, piwo):	Nigdy	68
	Raz lub dwa razy	18
	Kilka razy	12
	Mniej więcej raz na tydzień	3
	Prawie codziennie	0
	Codziennie	3
	Wolę nie odpowiadać	5
	Razem:	109
4) Leki o działaniu narkotycznym:	Nigdy	91
	Raz lub dwa razy	7
	Kilka razy	3
	Mniej więcej raz na tydzień	2
	Prawie codziennie	0
	Codziennie	1
	Wolę nie odpowiadać	5
	Razem:	109
5) Narkotyki (np. dopalacze, marihuana, amfetamina, LSD, ecstasy, kokaina):	Nigdy	88
	Raz lub dwa razy	7
	Kilka razy	3
	Mniej więcej raz na tydzień	0
	Prawie codziennie	1
	Codziennie	3
	Wolę nie odpowiadać	7
	Razem:	109

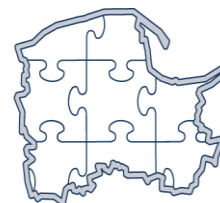
Tabl. 32. Oceń dostępność dla Ciebie na terenie szkoły narkotyków (dotyczy tylko gimnazjum)

	gimnazjum
zdecydowanie łatwo dostępne	9
raczej łatwo dostępne	5
ani trudno, ani łatwo	16
raczej trudno dostępne	18
zdecydowanie trudno dostępne	46
wolę nie odpowiadać na to pytanie	15
Razem:	109

Przykładowa ankieta

Ankieta, w zależności od tego czy dotyczyła uczniów szkoły podstawowej czy gimnazjum, różniła się nieznacznie między sobą. W związku z czym:

- na czarno zaznaczono te części, które były wspólne dla obu ankiet;
- na niebiesko zaznaczono części występujące tylko w ankiecie dla szkoły podstawowej;
- na czerwono zaznaczano części występujące tylko w ankiecie dla gimnazjum.

Ankieta dla uczniów publicznej szkoły podstawowej
Ankieta dla uczniów publicznego gimnazjum
w Czarnej Wodzie

Szanowni uczniowie,

zwracamy się do Was z prośbą o wypełnienie niniejszej ankiety. Jest ona częścią badania przeprowadzanego przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku i ma na celu zebranie Waszych opinii na temat szkoły, do której uczęszczacie.

Nie jest to żaden test. Nie ma tu dobrych i złych odpowiedzi. Jeśli nie znajdziesz odpowiedzi całkiem trafnej, zaznacz najbardziej przybliżoną. Prosimy zaznaczać właściwą odpowiedź na każde pytanie przez wpisanie "X" w odpowiedniej kratce, lub wpisanie liczby.

Zapewniamy Wam całkowitą anonimowość i prosimy o udzielanie szczerych odpowiedzi.

Z góry dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Jeśli nie zaznaczono inaczej, to proszę zaznaczać tylko jedną odpowiedź na dane pytanie.

1. W jaki sposób najczęściej docierasz do szkoły?

- 1). pieszo,
- 2). rowerem,
- 3). samochodem,
- 4). autobusem szkolnym,
- 5). komunikacją publiczną (np. autobus, pociąg itd.),

2. Ile czasu zajmuje Ci dotarcie do szkoły? (podaj czas w minutach):

3. W trakcie podróży do szkoły czujesz się:

- 1) zdecydowanie bezpiecznie,
- 2) raczej bezpiecznie,
- 3) ani bezpiecznie, ani niebezpiecznie,
- 4) raczej niebezpiecznie,
- 5) zdecydowanie niebezpiecznie,
- 6) nie mam zdania (trudno powiedzieć).

4. Jak oceniasz wyposażenie w szkole (np. wyposażenie klas, pracowni, sali gimnastycznej, obiektów sportowych)?

(W każdym wierszu zaznacz „X” na skali jedną kratkę. Wybierz wartość bliższą lewej strony jeśli jesteś za stwierdzeniem po lewej stronie. Wybierz wartość bliższą prawej strony jeśli jesteś za stwierdzeniem po prawej stronie. Środkowe odpowiedzi to wartości pośrednie.):

1) Jest nowoczesne	1. ☐	2. ☐	3. ☐	4. ☐	5. ☐	6. ☐	7. ☐	Jest przestarzałe
2) Jest w dobrym stanie	1. ☐	2. ☐	3. ☐	4. ☐	5. ☐	6. ☐	7. ☐	Jest w złym stanie
3) Jest go wystarczająco dużo	1. ☐	2. ☐	3. ☐	4. ☐	5. ☐	6. ☐	7. ☐	Jest go za mało

5. Biorąc pod uwagę Twój typowy dzień szkolny, jak często w czasie lekcji (różnych przedmiotów) mają miejsce następujące sytuacje? (w każdym punkcie proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź).

	Bardzo rzadko	Raczej Rzadko	Czasami	Raczej często	Bardzo często	Nie mam zdania
1) Siedzimy i słuchamy nauczyciela:	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2) Odpowiadamy na zadawane pytania:	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3) W klasie prowadzimy dyskusje z nauczycielami:	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4) Wszyscy uczniowie w mojej klasie wykonują jednocześnie te same zadania:	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5) Korzystamy w klasie z internetu (na lekcjach innych niż informatyka):	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6) Pracujemy indywidualnie (samodzielnie):	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7) Dostajemy projekty, które możemy wykonywać w grupach:	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8) Oglądamy filmy edukacyjne:	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9) W czasie lekcji mamy spotkania z ekspertami (specjalistami) spoza szkoły:	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. Czy uczestniczysz w zajęciach pozalekcyjnych?

- 1) tak, 2) nie (przejdź do pytania nr 12).

7. W jakich zajęciach pozalekcyjnych uczestniczysz? (możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- 1) koła przedmiotowe, 2) zajęcia przygotowujące do konkursów i olimpiad,
 3) turnieje, rozgrywki, zabawy, gry, 4) zajęcia wyrównawcze,
 5) zajęcia świetlicowe, 6) Szkolne Koło Sportowe (SKS),
 7) inne (wpisz jakie:).

8. Które z zajęć pozalekcyjnych najbardziej Ci się podobają?

(możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- 1) koła przedmiotowe,
- 2) zajęcia przygotowujące do konkursów i olimpiad,
- 3) turnieje, rozgrywki, zabawy, gry,
- 4) zajęcia wyrównawcze,
- 5) zajęcia świetlicowe,
- 6) Szkolne Koło Sportowe (SKS),
- 7) inne (wpisz jakie:

9. Czy oferta zajęć pozalekcyjnych w szkole odpowiada Twoim zainteresowaniom i potrzebom?

- 1) zdecydowanie tak,
- 2) raczej tak,
- 3) ani tak, ani nie,
- 4) raczej nie,
- 5) zdecydowanie nie,
- 6) nie mam zdania (trudno powiedzieć).

10. Co sądzisz na temat formy i treści zajęć pozalekcyjnych w których uczestniczysz?

- 1) są bardzo ciekawe,
- 2) są raczej ciekawe,
- 3) ani ciekawe, ani nieciekawe,
- 4) są raczej nudne,
- 5) są bardzo nudne,
- 6) nie mam zdania (trudno powiedzieć).

11. Jak oceniasz wpływ uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych na twój rozwój?

- 1) jest duży,
- 2) jest średni,
- 3) jest mały,
- 4) nie zauważam żadnego wpływu,
- 5) nie mam zdania (trudno powiedzieć).

12. Jakie są twoje obecne odczucia w stosunku do szkoły?

- 1) bardzo lubię szkołę,
- 2) raczej lubię szkołę,
- 3) ani lubię, ani nie lubię szkoły,
- 4) raczej nie lubię szkoły,
- 5) bardzo nie lubię szkoły,
- 6) nie mam zdania (trudno powiedzieć).

13. Jeśli na pytanie 12. odpowiedziałeś(aś) bardzo lubię szkołę lub raczej lubię szkołę (odpowiedzi 1 i 2 w tym pytaniu), to napisz dlaczego?

.....
.....
.....

14. Jeśli na pytanie 12. odpowiedziałeś(aś) bardzo nie lubię szkoły lub raczej nie lubię szkoły (odpowiedzi 4 i 5 w tym pytaniu), to napisz dlaczego?

.....
.....
.....

15. Proszę odpowiedz, czy zgadzasz się z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi uczniów i nauczycieli w twojej szkole.

*W każdym punkcie proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź (jeśli masz problem z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi, to weź pod uwagę to **jak jest zazwyczaj** w Twojej szkole).*

	Tak	Nie	Nie wiem
1) Uczniowie w mojej klasie traktują się jak przyjaciele:	☐	☐	☐
2) Uczniowie pomagają sobie nawzajem:	☐	☐	☐
3) Uczniowie szanują nauczycieli:	☐	☐	☐
4) Nauczyciele wkładają wysiłek w to, by lekcje były interesujące:	☐	☐	☐
5) Nauczyciele szanują uczniów:	☐	☐	☐
6) Nauczyciele zachęcają uczniów do uczestnictwa w zajęciach dodatkowych (nieobowiązkowych):	☐	☐	☐

15. Proszę odpowiedz, czy zgadzasz się z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi uczniów i nauczycieli w twojej szkole.

*W każdym punkcie proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź (jeśli masz problem z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi, to weź pod uwagę to **jak jest zazwyczaj** w Twojej szkole).*

	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie mam zdania
1) Uczniowie w mojej klasie traktują się jak przyjaciele:	☐	☐	☐	☐	☐
2) Uczniowie pomagają sobie nawzajem:	☐	☐	☐	☐	☐
3) Uczniowie szanują nauczycieli:	☐	☐	☐	☐	☐
4) Nauczyciele wkładają wysiłek w to, by lekcje były interesujące:	☐	☐	☐	☐	☐
5) Nauczyciele szanują uczniów:	☐	☐	☐	☐	☐
6) Nauczyciele zachęcają uczniów do uczestnictwa w zajęciach dodatkowych (nieobowiązkowych):	☐	☐	☐	☐	☐

16. Czy uważasz, że w twojej szkole uczniowie, mogą wyrażać swoje opinie na temat szkoły?

1) ☐ zdecydowanie tak,	2) ☐ raczej tak,
3) ☐ ani tak, ani nie,	4) ☐ raczej nie,
5) ☐ zdecydowanie nie,	6) ☐ nie mam zdania (trudno powiedzieć).

17. Czy uważasz, że opinie uczniów są brane pod uwagę?

1) ☐ zdecydowanie tak,	2) ☐ raczej tak,
3) ☐ ani tak, ani nie,	4) ☐ raczej nie,
5) ☐ zdecydowanie nie,	6) ☐ nie mam zdania (trudno powiedzieć).

18. Czy w Twojej szkole działa samorząd uczniowski?

1) ☐ tak,	2) ☐ nie wiem,	3) ☐ nie,

Jeśli zaznaczyłeś odpowiedzi **nie wiem** lub **nie** – proszę przejdź do pytania 20.

19. Czy uważasz, że opinie samorządu są brane pod uwagę przez władze szkoły i nauczycieli?

1) ☐ zdecydowanie tak,	2) ☐ raczej tak,
3) ☐ ani tak, ani nie,	4) ☐ raczej nie,
5) ☐ zdecydowanie nie,	6) ☐ nie mam zdania (trudno powiedzieć).

20. Czy uważasz, że w Twojej szkole uczniowie, mogą wyrażać nauczycielom swoje opinie na temat danej lekcji?

1) ☐ zdecydowanie tak,	2) ☐ raczej tak,
3) ☐ ani tak, ani nie,	4) ☐ raczej nie,
5) ☐ zdecydowanie nie,	6) ☐ nie mam zdania (trudno powiedzieć).

21. Czy uważasz, że nauczyciele biorą pod uwagę opinie uczniów na temat danej lekcji?

1) ☐ zdecydowanie tak,	2) ☐ raczej tak,
3) ☐ ani tak, ani nie,	4) ☐ raczej nie,
5) ☐ zdecydowanie nie,	6) ☐ nie mam zdania (trudno powiedzieć).

22. Ilu masz dobrych przyjaciół w szkole?

1) ☐ nie mam żadnych,	2) ☐ jednego,
3) ☐ dwóch,	4) ☐ trzech,
5) ☐ czterech i więcej.	

23. Następujące stwierdzenia dotyczą Twoich doświadczeń w szkole w tym roku szkolnym. Proszę odpowiedz nam, czy zgadzasz się z każdym stwierdzeniem?

W każdym punkcie proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź (jeśli masz problem z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi, to weź pod uwagę to **jak jest zazwyczaj** w Twojej szkole).

	Tak	Nie	Nie wiem
1) Czuję, że należę do grupy:	☐	☐	☐
2) Większość nauczycieli w szkole sprawia, że czuję się potrzebny(a) i akceptowany(a):	☐	☐	☐
3) Chętnie chodzę do szkoły:	☐	☐	☐
4) Często odczuwam znudzenie w szkole:	☐	☐	☐
5) Łatwo zawieram przyjaźnie:	☐	☐	☐
6) Czuję się w szkole jak ktoś obcy:	☐	☐	☐
7) Często czuję się w szkole samotny(a):	☐	☐	☐
8) Czuję się w szkole niekomfortowo i nie na miejscu:	☐	☐	☐
9) Inni uczniowie mnie lubią:	☐	☐	☐

23. Następujące stwierdzenia dotyczą Twoich doświadczeń w szkole w tym roku szkolnym. Proszę odpowiedz nam, czy zgadzasz się z każdym stwierdzeniem?

W każdym punkcie proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź (jeśli masz problem z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi, to weź pod uwagę to **jak jest zazwyczaj** w Twojej szkole).

	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie mam zdania
1) Czuję, że należę do grupy:	☐	☐	☐	☐	☐
2) Większość nauczycieli w szkole sprawia, że czuję się potrzebny(a) i akceptowany(a):	☐	☐	☐	☐	☐
3) Chętnie chodzę do szkoły:	☐	☐	☐	☐	☐
4) Często odczuwam znudzenie w szkole:	☐	☐	☐	☐	☐
5) Łatwo zawieram przyjaźnie:	☐	☐	☐	☐	☐
6) Czuję się w szkole jak ktoś obcy:	☐	☐	☐	☐	☐
7) Często czuję się w szkole samotny(a):	☐	☐	☐	☐	☐
8) Czuję się w szkole niekomfortowo i nie na miejscu:	☐	☐	☐	☐	☐
9) Inni uczniowie mnie lubią:	☐	☐	☐	☐	☐

24. Jak czujesz się w szkole?

- 1) zdecydowanie bezpiecznie,
- 2) raczej bezpiecznie,
- 3) ani bezpiecznie, ani niebezpiecznie,
- 4) raczej niebezpiecznie,
- 5) zdecydowanie niebezpiecznie,
- 6) nie mam zdania (trudno powiedzieć).

25. Czy w tym roku szkolnym zaobserwowałeś wśród uczniów w Twojej szkole takie zachowania, jak:
(w każdym punkcie proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź)

	Nigdy	Rzadko	Czasami	Często	Ciągle
1) Bicie i straszenie uczniów:	☐	☐	☐	☐	☐
2) Rozpowszechnianie o uczniach szkodzących im kłamstw:	☐	☐	☐	☐	☐
3) Obrażanie, wyśmiewanie i upokarzanie uczniów:	☐	☐	☐	☐	☐
4) Zmuszanie przez kolegów lub koleżanki innych uczniów do czegoś, czego nie chcą robić:	☐	☐	☐	☐	☐
5) Niszczenie cudzych rzeczy przez uczniów:	☐	☐	☐	☐	☐
6) Chowanie lub zabieranie rzeczy uczniom:	☐	☐	☐	☐	☐
7) Izolowanie/odrzućenie uczniów;	☐	☐	☐	☐	☐
8) Inne zachowania agresywne (napisz jakie):	☐	☐	☐	☐	☐

26. Czy w czasie ostatnich dwóch miesięcy byłeś/byłaś ofiarą przemocy na terenie szkoły (np. zabieranie lub niszczenie twoich rzeczy, obrażanie, wyśmiewanie, straszenie, bicie)?

- 1) nigdy nie byłem,
- 2) raz lub dwa razy,
- 3) kilka razy,
- 4) mniej więcej raz na tydzień;
- 5) prawie codziennie,
- 6) codziennie,
- 7) wolę nie odpowiadać na to pytanie.

27. Czy w tym roku szkolnym zdarzyły się w szkole sytuacje, w których:

(w każdym punkcie proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź)

	Nigdy	Rzadko	Czasami	Często	Ciągle
1) Byłeś(aś) bity(a) przez innych uczniów:	☐	☐	☐	☐	☐
2) Inni uczniowie rozpowszechniali o Tobie szkodzące Ci kłamstwa:	☐	☐	☐	☐	☐
3) Byłeś(aś) obrażany(a), wyśmiewany(a) i upokarzany(a) przez innych uczniów:	☐	☐	☐	☐	☐
4) Byłeś(aś) zmuszany(a) przez innych uczniów do czegoś, czego nie chciałeś(aś) robić:	☐	☐	☐	☐	☐
5) Inni uczniowie niszczyli twoje rzeczy:	☐	☐	☐	☐	☐
6) Inni uczniowie chowali lub zabierali twoje rzeczy bez twojej zgody:	☐	☐	☐	☐	☐
7) Byłeś(aś) izolowany(a)/odtrącany(a) przez innych uczniów:	☐	☐	☐	☐	☐
8) Inni uczniowie zachowywali się w stosunku do ciebie w inny agresywny sposób (napisz w jaki sposób):	☐	☐	☐	☐	☐

28. Czy pracownicy szkoły zauważyli takie sytuacje jak w pytaniach 25 i 27?

1) nigdy, 2) rzadko, 3) czasami, 4) często, 5) zawsze,

29. Czy pracownicy szkoły zareagowali na takie sytuacje jak w pytaniach 25 i 27?

1) nigdy, 2) rzadko, 3) czasami, 4) często, 5) zawsze,

30. Czy uczniowie którzy byli sprawcami takich sytuacji jak w pytaniach 25 i 27 ponieśli konsekwencje?

1) nigdy, 2) rzadko, 3) czasami, 4) często, 5) zawsze,

31. Czy używałeś w czasie ostatnich dwóch miesięcy którejś z poniższych substancji?

(w każdym punkcie proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź).

	Nigdy	Raz lub dwa razy	Kilka razy	Mniej więcej raz na tydzień	Prawie codziennie	Codziennie	Wolę nie odpowiadać
1) Napoje energetyczne	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2) Tytoń (np. papierosy, fajki)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3) Alkohol (wódka, long drink, shot, wino, piwo)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4) Leki o działaniu narkotycznym	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5) Narkotyki (np. dopalacze, marihuana, amfetamina, LSD, ecstasy, kokaina)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

32. Oceń dostępność dla Ciebie na terenie szkoły narkotyków:

- 1) zdecydowanie łatwo dostępne,
- 2) raczej łatwo dostępne,
- 3) ani trudno, ani łatwo,
- 4) raczej trudno dostępne,
- 5) zdecydowanie trudno dostępne,
- 6) wolę nie odpowiadać na to pytanie.

M. Podaj swoją płeć:

- 1. dziewczyna,
- 2. chłopak.

DZIĘKUJEMY ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY

Poniższą tabelkę wypełnia osoba przeprowadzająca badanie!

Badanie uczniów w publicznej szkole podstawowej w Czarnej Wodzie	
Badanie uczniów w publicznym gimnazjum w Czarnej Wodzie	
Numer szkoły:	Klasa:
.....	
Numer ankiety:	Data przeprowadzenia badania
_ _ _ _	_ _ _ · _ _ _ · _ _ _ _